Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

ÎN PAG. 3:
DOCUMENTELE PLENAREI C.C. AL P.C.R. – ÎN DEZBATERE
MĂSURI DE LUMINOASĂ PERSPECTIVĂ PENTRU VIITORUL ȚĂRII

ÎN PAG. 2:
CURSA REFERATELOR
VIAȚA DE ORGANIZAȚIE

ÎN PAG. 4:
SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI
PERSONALITATEA

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Scînteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXIII. SERIA II.
NR. 5744
6 PAGINI – 25 BANI
JOI
9 NOIEMBRIE 1967

ÎNAPOIEREA DE LA MOSCOVA A DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

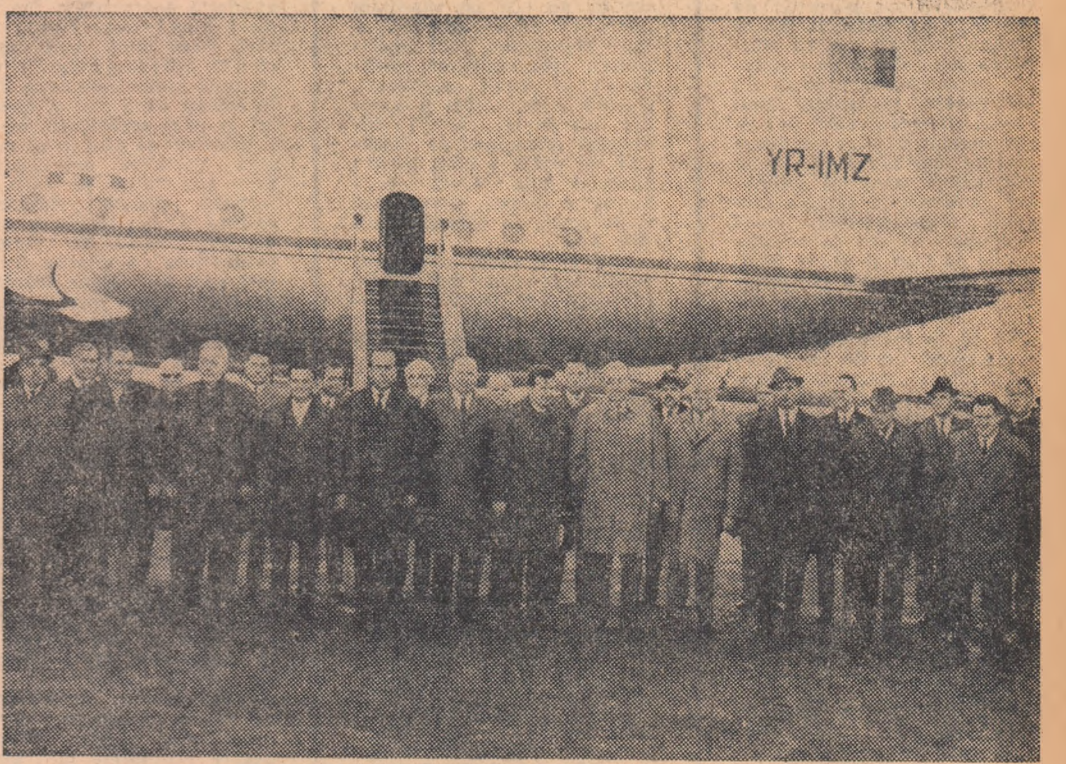

Miercuri la amiază s-a înapoiat în Capitală, venind de la Moscova, delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, care, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, a Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice, și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. a participat la manifestările prilejuite de sărbătorirea celei de a 50-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Din delegație au făcut parte tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, conducătorul delegației, Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C. C. al P. C. R., președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv secretar al C.C. al P.C.R., Iosif Banc, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Teodor Marinescu, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul Republicii Socialiste România la Moscova.

La sosire, pe aeroportul Băneasa, au fost prezenți tovarășii Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Alexandru Bîrlădeanu, Emil Bodnaraș, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, membri și membrii supleanți ai Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., secretari ai C.C. al P.C.R., vicepreședinți ai Consiliului de Stat, și ai Consiliului de Miniștri, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului.

Au fost de față, de asemenea, A. V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, și membri ai ambasadei, precum și Ivan Grigorovici Kovali, conducătorul delegației Asociației de prietenie sovieto-române și cosmonautul Pavel Popovici, care se află în vizită în țara noastră.

Un mare număr de bucureșteni, aflați pe aeroport, au salutat cu căldură pe conducătorii de partid și de stat.

★

La plecarea din Moscova, delegația a fost condusă de tovarășii L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., A. N. Kosîghin, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., N. V. Podgornîi, membru al Biroului Politic al C.C. al P. C. U. S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U. R. S. S., A. I. Pelșe, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., N. A. Tihonov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, miniștri, șefi de secție la C.C. al P.C.U.S., generali.

Au fost prezenți Teodor Marinescu, ambasadorul Republicii Socialiste România la Moscova, și membrii Ambasadei române.

PEȘTERA — satul și oamenii săi

Foto : O. PLECAN

Pătrundem în comuna Peștera pe drumul dinspre Medgidia. De o parte și de alta a șoselei ne întîmpină două clădiri de un alb imaculat — în stînga brutăria, în dreapta centrul de industrializarea laptelui. Apoi case cu prispe înalte — specific local — cu garduri de beton încadrate între zarzări, vișini în floare și peluze de flori, „legate", în exterior, de trotuare și rețele electrice. Apa, ca la oraș, la robinet. Căminul cultural, cinematograful, școala cu etaj și 14 săli de clasă, laborator de fizică, laborator de chimie, laborator de naturale... Muzeul comunei, Magazinul Universal, în care intră și... ies, anual, mărfuri în valoare de 7 milioane lei. Nu departe, cooperativa agricolă — locul unde se metamorfozează munca oamenilor, unde se obțin mii de kilograme de grîu și porumb, floarea-soarelui, ori carne, litri de lapte, milioane de lei. De la serviciul de contabilitate aflăm, statistic : 4 200 kilograme grîu la hectar, 8 400 kilograme porumb, 2 600 kilograme floarea-soarelui, 2 000 de porci grași valorificați, 4 milioane litri lapte se scurg anual prin conducta ce leagă permanent grajdurile de centrul de industrializare, 600 de hectare de teren în pantă tot atît de productiv ca cel de pe vale, 300 hectare de pășune și fineață produc furaj verde îndestulător pentru 1 000 vaci și 1 000 oi. O mie cinci sute de hectare irigate, 80 la sută din muncile efectuate realizate mecanizat, oameni pregătiți în 14 meserii ale satului : îngrijitor de animale, tractorist, motopompist, legumicultor, laborant, veterinar, viticultor, prisăcar electrician... opt zeci de lei retribuție pentru fiecare zi-muncă efectuată.

Nu, toate acestea încă nu sînt realitate. Sînt prezumții. În totul, redau însă un tablou un instantaneu din ce va fi comuna Peștera, cooperativa agricolă în anul 1975, spre exemplu. O susțin localnicii, tinerii comunei. Pe ce se bazează cînd conturează acest tablou cu siguranța celui ce-și privește chipul în oglindă și spune cine este ? *Pe realitate, pe propriile noastre forțe, pe năzuința și dorința de a înfăptui clipă de clipă, ceas de ceas, ceva solid, de perspectivă* — ar fi răspunsul dacă ne-am rezuma numai la cuvintele tovarășului *Dumitru GOȘA*, băiatul acela molcom din fire și de o hărnicie proverbială în sat.

Cooperativa agricolă, satul — azi și mîine — iată o temă ce nu o singură dată a fost aleasă în discuția lor de către tinerii din Peștera — sat dobrogean situat la vreo douăzeci și ceva de kilometri de Medgidia. Îi interesa perspectiva, doreau, întocmai constructorului, să cunoască exact la ce „etaj" va ajunge în anul X clădirea la care lucrează, să se consulte, să constate în care punct al șantierului se află mai multă nevoie de brațul și elanul lor. În cîteva rînduri cei doi specialiști ai cooperativei *Mircea MĂTRESCU* și *Marin DĂSCĂLESCU* au desfășurat pe tablă detaliile proiectului ce înfățișează viitorul. S-a discutat despre condiții. Pămîntul era luat în calcul sub zeci de variante : în condiții de irigare și neirigare ; a investirii, anuale, a circa o jumătate de mi-

GH. FECIORU

(Continuare în pag. a V-a)

ABDICAREA PREMIANTULUI

Eram în cancelaria unui liceu din orașul B. cînd tocmai a sosit aici un părinte chemat de dirigintele fiului său la o discuție. Mi-am dat seama, din frămîntarea tatălui și jena dirigintelui, că nu era vorba de ceva obișnuit. Cu permisiunea amîndurora, am asistat la discuție. Din respect pentru părinte nu fac cunoscut numele și am să-i spun elevului Marian.

Tatăl, se vedea — nu se întîlnea întîia oară cu dirigintele ; discuția de azi era o continuare a unei alte discuții, a altor discuții.

„Îmi pare rău că situația lui Marian e din ce în ce mai îngrijorătoare. Azi a luat al treilea 3 la matematică în acest trimestru. Și matematica-i plăcea. Vă amintiți, în clasa a IX-a a luat premiu pe oraș la olimpiadă".

„Oare să-i pun meditator ? Poate are greutăți, n-a învățat suficient spre sfîrșitul anului trecut și acum nu mai poate lega firul cunoștințelor".

„Nu, vedeți, în situația de acum ar trebui să-i puneți meditator la toate materiile, căci la toate are note foarte slabe — și la educație fizică, deși e un bun sportiv. Ieri la extemporal a încercat să copieze, dar, stingaci, cum îl știți, n-a reușit, s-a trădat roșindu-se cînd a trecut pe lîngă el profesorul. Și clasa a rîs. Pretinde să i se sufle, suflă și el. Nu, vedeți, meditatorul nu are ce să repare. Aici e vorba numai de el, de o schimbare a lui fundamentală. V-am mai spus, l-am suspectat un timp că ar fi devenit o pușlama. Mi-ați spus și dv. că vine seara tîrziu acasă, v-am spus și eu că a chiulit de cîteva ori de la școală. În două cazuri mi-am permis să-l urmăresc ; mergea singur pe străzi, cu servieta, gînditor și stingher, parcă îmbrăcat în haine de împrumut ; l-am văzut și seara prin preajma casei, tot singur ; intră, din calcul, tîrziu în casă".

„Mi-ați promis ajutorul, eu știu că Marian nu este o pușlama, n-avea cum să se transforme radical, nu este sub influența nici unui grup de prieteni care să-l fi determinat să devină ceea ce a devenit. De cîteva ori l-am bătut, deși n-am făcut asta niciodată pînă acum. Îl umilesc, dar nu-i suport căderea la învățătură".

„Știu, nici profesorii nu se împacă cu situația , ar fi înclinați să-i pună note bune, chiar atunci cînd nu știe. Într-atît îl prețuiesc. Ieri am discutat cu el, nici eu nu știu cît, cîteva ore, de aceea v-am chemat. Mi s-a dezvăluit puțin. În orice caz nu vrea să dea înapoi, i-ar fi rușine de colegi. Mi-a spus-o direct : el a dorit să devină un „elev obișnuit" pentru ca să fie acceptat de clasă, și-a impus-o. În clasele a IX-a și a X-a a suferit cumplit pentru că era premiant, pentru că se detașa de ceilalți din clasă. Îi era ușor, n-o făcea din ambiție — cum îi spun unii dintre colegi — îi făcea plăcere să învețe, era plăcerea lui cea mai mare. Sigur că era mai zgîrcit cu distracțiile, prefera să citească mai mult dar ce putea să facă dacă colegii se fereau de el. Aproape doi ani a suportat ironiile colegilor : „tocilarul", „sosește dl. docent", „abonatul la premiul I"... Știa că nu-i așa, dar nu avea tupeul să le răspundă. Îi erau dragi colegii, vroia să fie cu ei, dar, vedeți, ei își puneau țepi de arici, bătîndu-și joc, cînd încerca să li se alăture : „du-te la tocelă, te așteaptă meditatorii", „mănînci bătaie dacă nu iei 10" „te pui rău cu profesorii"... Azi așa, mîine la fel, suferind că nu este acceptat de colegi ca unul care învață foarte bine, a hotărît să-i cîștige altfel, să devină unul de-al lor. Proceda stîn-

LUCREȚIA LUSTIG

(Continuare în pag. a V-a)

FĂRĂ FARD despre estradă și operetă

Vom publica o discuție mai largă despre condiția contemporană a teatrului de divertisment muzical, gen atît de popular printre spectatorii tineri. Intenția noastră este de a obține o optică dinăuntru, de a descifra din interiorul genului și al instituțiilor care-l reprezintă, liniile sale directoare, tendințele de progres și frînele care-i întîrzie dezvoltarea.

Vom urmări, în primul rînd, — aceasta fiind de altfel, după părerea noastră, problema fundamentală — spațiul de evoluție care se acordă în estrada și opereta românească tineretului. Unde și cum se formează cadrele tinere — regizori, cîntăreți, actori, dansatori ? Cum se asigură în teatre utilizarea firească a capacităților lor creatoare ? Cum e sprijinită dorința lor de perfecționare ? Și — trecînd de partea cealaltă a rampei — care sînt raporturile estradei și operetei cu spectatorii tineri ?

La asemenea întrebări își propune să răspundă suita de materiale despre estradă și operetă pe care o inaugurăm azi și pe care o considerăm deschisă tuturor celor care au de exprimat un punct de vedere judicios, în cunoștință de cauză.

REGIZORUL SPECTACOLULUI DE ESTRADĂ

Aurel Storin

Nu mi se pare lipsit de o anumită semnificație faptul că se întîlnesc extrem de rar în presă opiniile regizorilor de estradă despre destinul genului pe care-l practică, sau privind dificultățile reale, deloc inventate, ale profesiunii lor.

Această absență s-ar putea explica fie printr-un condamnabil exces de modestie, fie printr-o nobilă detașare de aspectul, cît de cît, teoretic, al lucrurilor. Dar, în aceeași măsură, nu poate fi înlăturată ipoteza că regizorii estradei preferă să comunice cu lumea exterioară exclusiv prin spectacolele pe care le montează.

Publicul și-a exprimat opiniile despre aceste montări și trebuie să recunoaștem că, de cele mai multe ori, aprecierile au fost, pe drept cuvînt, prea puțin măgulitoare. Desigur, *nemulțumirile pornesc în primul rînd de la conținutul spectacolelor de estradă. Dar oare prin ceea ce ne îngrijorează în mod special putem înțelege numai textul și, uneori muzica ? Îmbinare organică, armonioasă, a verbului cu dansul, muzica, plastica scenei, genul estradei încarcă, în mod obiectiv, conștiința regizorului cu responsabilitatea de a fi creatorul acestei noi identități. Pentru că, de fapt, întregul spectacol se filtrează prin viziunea lui. Hazul textului este al regizorului, pentru că el este acela care îl acceptă. Ritmul muzicii este, într-un fel, ritmul preferat de regizor. Inventivitatea dansurilor reflectă (desigur, indirect) puterea de invenție a regizorului. Bunul gust al decorului nu este altul decît al aceluia care-și gîndește spectacolul*

(Continuare în pag. a V-a)

O pietricică... două pietricele
Foto : C. CONSTANTIN

FOILETON

EFEBUL CU PERCIUNI

Se așează la masă și după ce-și scoate fișul ponosit îți face favoarea să te consulte : e voie, nu ?, și nu pricepi dacă se referă la scaunul pe care deja tronează sau la țigara pe care și-a scos-o din pachetul tău, cu gest de proprietar sadea. Pentru că pînă să pricepi despre ce e vorba, e la capătul unui acces de tuse care, normal, reclamă un pahar de apă și cum al tău e la îndemînă nu și-l refuză blestemînd, fățarnic, o tuse pe care tu o știi imaginară. Ca o introducere la familiaritatea cu care te va trata, ca un discret și suav avertisment că lucrurile sînt împlinite și că, volens-nolens, asta e !

Înalt, cu părul lins și îmbîcsit de ulei, efebul îți zîmbește binevoitor cînd dai să-ți sorbi cafeaua și tot zîmbindu-ți te trezești comandînd încă o cafea în speranța, neîntemeiată de-altfel, după cum începi să bănuiești, că vei scăpa de molusca din față în scurt timp. Eroarea săvîrșită, efebul cu perciuni, slinos și cu inel „artizanal" pe degetul mic al mîinii stîngi, cu zece unghii de o puritate îndoielnică, te va ferici fumîndu-ți, în continuare, blazat, țigările și întrebîndu-te dacă tipa pe care o aștepți e fair-play, adică mișto. Între timp se salută cu confreri, de la șef— adică el — la subalterni, pe care, uitîndu-te o clipă atent, îi observi ce nesperate veleități de tapeori au. Rețeaua de cunoștințe a efebului cuprinde și efebe (derivat de la forma, aparent masculină, efeb.) În scurt timp, ca din pămînt, de fapt stratagema e destul de banală, — apare ea, se salută cu helloo, și își răstoarnă vizibil femurul peste genunchi după ce-i ești prezentat drept „prietenul său". Și exact atunci, într-o sincronizare perfectă, lîngă tine a răsărit chelnerul cu întrebarea pe buze și mini, cu limba între dinți, gingaș, pronunță : pepsi... și liniștea e o amintire vagă. Urmează o cascadă agasantă de Ruxi, Pupi, sanchi, zmeu, palme amicale aplicate pe genunchi, spate, și locul unde, de obicei se află fruntea și, dacă ești slab de înger, figurile sînt „repetir".

După ce pleci se mută, în același sistem infailibil, la altă masă. L-am lăsat odată, de două, de trei ori. Îi pregăteam o mică și definitivă perfidie. Trebuia prins pe teren străin, și pînă la urmă l-am prins. Am făcut-o pe beatul. Cum m-a văzut s-a repezit la masa mea salvat. A comandat un wysky mic cu gheață, mîngîindu-și perciunii întorși, de rățoi. L-am trimis să-mi cumpere un pachet de țigări și ziarul de seară și a plecat boțindu-și victoria pe buzele-i jîmbate, săltîndu-și picioarele într-o știută de el anticipație. Și i-am spus chelnerului că domnu-și va plăti singur consumația și că să fie atent. Asta se pare că o făcea pe chelnerul de-adevăratelea și ținea ca prăvălia să fie aerisită. Efebul a venit însoțit de un învățăcel, ăstuia nu-i dăduse încă rățoiul pe la perciuni, nu i-am întins mîna, i-a spus printre dinți, cînd novicele insista cu laba întinsă, „tîmpitule nu vezi că..." și cu asta a strigat „unul mic". Într-un ceas masa s-a populat cu încă doi și încă două cu femurul și genunchiul. Și duhneau și comandau degajați, stimulați de pomana care le picase din cer, adică eu, privindu-mă profesional-ațîțător ele, leșios ei, într-un efort de aprobare, schimbînd cu gura nopțile din noaptea trecută de la Melody sau Continental pigmentate cu „sanchi" și „flețu".

Și după cîteva ceasuri bune, băusem și eu ceva din unul mic să nu le dau de bănuit, cînd masa urma să se prăbușească sub greutatea paharelor și ceștilor, am chemat chelnerul și, pînă să înțeleagă ceva perciunații și jupi-ministele, am plecat. Și nu l-am mai văzut de atunci. Și bat în lemn.

NICOLAE ADAM

CURSA REFERATELOR

„M-am întrebat şi eu uneori : ce este adunarea generală ? O şedinţă în care se discută despre alte şedinţe ? Pentru că se propun mereu nişte lucruri a căror rezolvare se amină de la o adunare la alta". „Într-adevăr, completa un alt interlocutor, mi se pare că adunarea generală trebuie să rezolve ceva. Acesta este rostul ei".

Pornind de la aceste două constatări, am crezut util să demonstrez, cu puterea de convingere a amănuntelor, ce anume vrea să rezolve adunarea generală, la ce concluzie urmăreşte să ajungă. Şi, din păcate, la capătul unui şir de observaţii care dau amănuntelor valoare generalizatoare, am ajuns eu la o concluzie : aceea că adunarea generală, în actuala formulă organizatorică, nu-şi propune adesea să rezolve nimic de fapt şi că, în fond, chiar dacă ar avea asemenea intenţii, tot n-ar izbuti s-o facă.

Şi să începem demonstraţia plecînd tot de la „referate", de la „materiale", despre care am mai vorbit dar nu putem niciodată spune că am vorbit îndeajuns. „Contribuţia organizaţiei U.T.C. la antrenarea tinerilor în producţie". „Preocuparea... pentru întărirea disciplinei la locul de muncă". Cum luptăm pentru calitatea produselor". Şi aşa mai departe. Referatele acestea, „care — tratează — probleme — de — producţie", fac parcă eforturi disperate să semene între ele de la un an la altul şi să nu spună practic nimic. În cele 3—4 pagini ale lor (din care una este neapărat introducere) este spus totul şi nimic pentru că nu se poate intra nici în amănuntele procesului de producţie cu profunzime şi nici ansamblul problemelor nu poate fi cuprins ca lumea. De multe ori este aproape ridicol să pretinzi unor astfel de „referate" să rezolve „contribuţia — tineretului — la realizarea — sarcinilor — de — plan", de pildă, în vreme ce în întreprinderea aceea sînt doar o sută de tineri într-un colectiv de o mie de muncitori (exemple — cîte vreţi). Sau aspectul „calitatea produselor noastre — obiectiv principal", o dată ce în locul respectiv nici nu se pune problema calităţii (am mai amintit acest caz). În plus, faptul că asemenea teme se repetă cu încăpăţînare în fiecare an şi chiar de două-trei ori pe an („şi iar discutăm „participarea — tinerilor — în — producţie", apoi „disciplina", apoi ridicarea calificării", în sfîrşit „calitatea", şi cînd le terminăm le luăm din nou de la capăt") înseamnă recunoaşterea implicită cel puţin a unui lucru : acela că data trecută „problema" a rămas nerezolvată şi de aceea se discută acum din nou.

Mai mult decît atît : dacă pătrundem ceva mai adînc în conţinutul acestor „materiale" (deşi, oricît de adînc am pătrunde, rămînem tot la suprafaţă), observăm cîteva trăsături caracteristice cam curioase, cam ciudate (şi măcar de data asta „ciudat" mi se pare că vine de la „ciudă"). În aşa-numitul „conţinut" al lor — pentru că aceasta este partea care trebuie să urmeze după „introducere" — nu se spune nici un cuvînt despre anumite procedee folosite de organizaţia U.T.C. în legătură cu tema propusă, nimic despre cîteva acţiuni specifice unui loc de muncă sau altuia. Se dau doar cîteva exemple, „bune" şi „rele". Cu laudele cuvenite pentru primii şi cu mustrululala „educativă" pentru ceilalţi. Urmate de îndemnul : „ar fi de dorit ca exemplul bun al tovarăşilor să fie luat şi de tovarăşii". Sau, altfel : într-un atelier se munceşte bine, există un colectiv bine închegat, serios. Şi atunci „referatul" precizează cu mindrie : „iar două treimi din acest atelier îl reprezintă tineretul". Obicei care se extinde inevitabil şi asupra întregii întreprinderi : „Să nu uităm că jumătate din muncitorii noştri sînt tineri. Aceasta este contribuţia lor la îndeplinirea planului". Şi care este, mă rog, meritul organizaţiei U.T.C. în acest sens ? Cu ce a contribuit **organizaţia, biroul ei, comitetul ei,** la realizările întreprinderii ? Asupra acestui punct se aşterne o tăcere deplină. Cel mult, organizatorii se întreabă cu o naivitate enervantă : „De ce nu e bine ? Doar tinerii pe care i-am citat sînt utecişti !". Sînt fără îndoială, nu contestă nimeni aşa ceva, dar în acelaşi timp sînt şi **membri ai unei organizaţii.** M-ar fi interesat să aflu în ce măsură participă organizaţia, prin activităţile pe care le iniţiază pentru ridicarea calificării, sau întărirea disciplinei, sau... **Nu simpla evidenţiere a cîtorva fruntaşi care au ajuns fruntaşi datorită unor merite personale, nu ale biroului organizaţiei U.T.C.** Şi măcar dacă evidenţierea aceasta s-ar face ca lumea, explicîndu-se anumite procedee ale unuia sau altuia, metodele folosite, organizarea locului de muncă sau — mai — ştiu — eu — ce, ca să aibă într-adevăr ce învăţa şi ceilalţi. Aşa însă, sînt pur şi simplu citaţi, amintiţi, e-nu-me-raţi. O enumerare care nu poate ţine locul activităţii propriu-zise a organizaţiei U.T.C., acţiunilor educative pe care trebuie să le întreprindă ei, dimpotrivă, scoate mai mult în lumină absenţa desăvîrşită. De aceea, vorbeşte biroul organizaţiei despre utecişti, despre rezultatele lor : pentru că nu are ce spune despre el însuşi.

În sfîrşit — încheierea ! Mai bine-zis, partea de la urmă a „materialului". O încheiere adevărată ar trebui să vorbească despre măsuri concrete, să rezolve problemele ridicate, să tragă o concluzie firească. Şi tocmai aici lucrurile sînt expediate dintr-un sondei : „B.O.B. va trebui să se ocupe mai îndeaproape", „B.O.B. va depune mai mult interes". Este, de altfel, singurul loc unde se aminteşte, pentru prima dată, şi de biroul organizaţiei de bază : „B.O.B. nu s-a preocupat în suficientă măsură" şi „Este de datoria B.O.B. să ia măsuri...". Dar cînd, doamne iartă-mă, dacă nu ACUM, în adunarea generală ? Poate în viitoarea adunare, în viitoarele adunări ? Nu, nici atunci măcar pentru că de fiecare dată formula este aceeaşi : „B.O.B. va trebui să se preocupe mai îndeaproape". Şi în felul acesta momentul concluziilor se amină mereu cu promisiunea : în programul viitor. Ca un spectacol care se joacă cu sala goală. Şi aşa se face că (în cazuri similare celui relatat) fiecare adunare se încheie fără să fi ajuns cumva la vreo concluzie, fără să rezolve, de fapt, nimic.

Ceea ce era de demonstrat.

Există însă şi un alt gen de „materiale", care sînt în realitate nişte conferinţe. Acestea nici nu-şi propun măcar să rezolve ceva. Dar sînt prezentate tot în adunările generale : „Formarea limbii şi a poporului român" (O.C.L.-Turda !) ; „Dezvoltarea industriei energiei electrice în ţara noastră" (Fabrica de conductori-Tg. Mureş) ; „Apariţia vieţii pe pămînt" (Fabrica de produse refractare-Turda) ; „Profilul contemporan al satului socialist" (într-o comună din raionul Roman) ; „Rolul familiei în societate" (Atelierele R.M.R.-Cluj sau Iaşi, nu-mi mai amintesc exact). Etc. Etc. Conferinţe pe care, dacă vrea omul să le audă, le aude şi la căminul cultural sau la clubul „Voinţa", înainte de film. Dar le mai aude o dată, vrînd-nevrînd, şi în adunarea generală. „Am ajuns să prezentăm şi simpozioane în adunările noastre" — îşi amintea secretarul U.T.C. al unei mari uzine. Afirmaţie care s-a confirmat printr-un caz aflat la Cluj : la uzina de reparaţii s-a ţinut mai de mult „o adunare generală **sub formă** de simpozion". Un jurist a vorbit despre necesitatea respectării legilor societăţii, rolul familiei în societate şi comportarea la locul de muncă. Un om a ţinut trei conferinţe. Trei iepuri dintr-un foc ! Şi treptat am ajuns să avem „adunare generală **gen** întîlnire cu cineva", „adunare generală **gen** schimb de experienţă", „adunare generală **gen** acţiune — de — turism" chiar. Şi a fost aproape complet uitată... **„adunarea generală gen adunare,** autentică, a uteciştilor, propusă de ei, pregătită de ei, desfăşurată cu contribuţia lor activă. De multe ori, se plîngea un strungar din Turnu Severin, activitatea organizaţiei U.T.C. se limitează doar la ţinerea adunării generale — o dată pe lună. **Şi aşa se confundă treptat adunarea cu activitatea însăşi".**

Iar remediul, dacă stăm şi judecăm drept, este foarte simplu : înlăturarea confuziei. Adică, aşa cum mi s-a propus : simpozioanele, şi schimburile de experienţă, şi întîlnirile cu... să însemne tot atîtea activităţi ale organizaţiei, iar adunarea generală să aibă strict rolul de rezolvare a unor probleme de natură organizatorică (dacă va avea ceva precis de rezolvat, atunci va şi izbuti s-o facă !) **Să nu pretindem, cu alte cuvinte, adunării generale să se substituie întregii activităţi, ci să îi lăsăm locul pe care trebuie să-l ocupe de drept : să stabilească anumite măsuri într-un domeniu sau altul de activitate, să urmărească îndeplinirea lor, să vegheze la respectarea normelor interne ale vieţii de organizaţie.** Iată o concluzie care se impune de la sine. Şi care poate ţine loc de final şi acestor rînduri.

D. MATALĂ

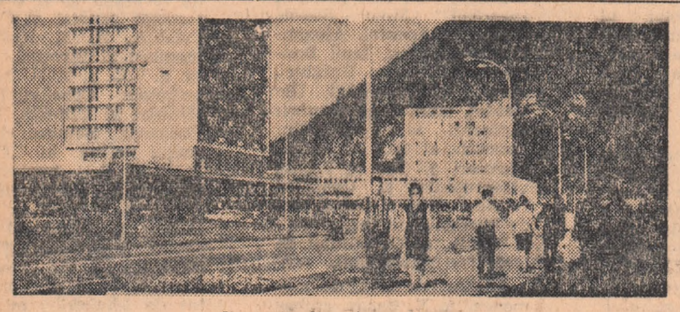

Ilustrata din Piatra Neamţ

Apicultura s-a modernizat. Puţini vor recunoaşte în grupul alăturat de stupi, de acum un secol, predecesorii actualilor stupi sistematici care au împrumutat linia blocurilor paralelipipedice...

disocieri

EXPERIMENTUL ŞI DOGMA MODERNISMULUI

Semnificaţia unui transfer semantic depăşeşte adesea simpla nevoie de veşmînt a unei realităţi şi gîndiri umane mai complexe şi nuanţate. În aparent imprevizibila lor aventură lingvistică, cuvintele, uneori un singur cuvînt, pot antrena relaţii şi raporturi profunde, criterii de apreciere, o concepţie chiar. Mă gîndesc la termenul EXPERIMENT, care revine cu oarecare insistenţă în ultima vreme în discuţiile privitoare la artă. Dicţionarele de limbă îl prezintă sinonim cu EXPERIENŢA. Neîndoios că acest cuvînt vizează în primul rînd aspectul, relaţia practică, a unor realităţi, **posibilitatea unor tatonări permanente în stabilirea unui adevăr care nu se cuprinde decît parţial în ele, dar care e promis la capătul drumului.** Aproape cu acelaşi înţeles, fără echivocuri e utilizat şi în domeniul artei. Se vorbeşte astfel de un spectacol-experiment, de o formulă regizorală experiment, despre un experiment plastic, unul literar ; o nouă soluţie în roman, poezie etc. Toate acestea acuză evident **forma** unei lucrări artistice, căci este un nonsens a experimenta **conţinuturi,** şi aceasta o ştiu şi cei care folosesc termenul.

Dintr-odată acest cuvînt disociază **în fapt** două noţiuni, pe care critica de artă şi estetica le tratează astfel numai din necesităţi „didactice". Readuce tot în fapt, acele discuţii — marota sec. al XIX-lea — care absolutizau fie forma (Herbart, Zimmermann) fie conţinutul (Schelling, Schopenhauer), „împăcate" mai apoi de un Hegel sau Vischer pentru care opera de artă este sinteza indisolubilă a ideii cu forma, un cuprins ideal luminînd prin sensibil. E aproape banal a cita din Croce („Elemente de estetică"), adeziunea esteticii contemporane fiind aci implicită, că forma şi conţinutul **„nu se pot califica separat ca artistice, tocmai pentru că este artistică numai relaţia lor, adică unitatea lor, înţeleasă nu ca unitate abstractă şi moartă, ci ca acea unitate concretă şi vie care este a sintezei apriori"...**

Noţiunea de experiment, aşa cum circulă uneori astăzi, funcţionează însă ca un separator sever şi specializat. El priveşte aspectele pur formale, utilizarea, de pildă, cu predilecţie a anumitor game, sau contraste cromatice „şocante" şi „nemaîncercate", a unor materiale „noi" în pictură (gips, nisip, textile aplicate) sau sculptură (metale sudate, îmbinate cu alte materii, sticlă, în general preocupările pentru aşa-zisele „structuri", pentru expresivitatea materiei în sine), a unor insolite efecte sonore, de lumină sau decor în prezentarea unui text dramatic în general consacrat, sintaxa prozodică inedită a unei poezii etc. Un pictor îmi mărturisea o scumpă idee a sa (idee exprimată de altfel şi-n presă) de a se organiza nişte expoziţii de artă plastică „experimentale" de tipul comunicărilor ştiinţifice în care artiştii, eliberaţi de tirania unui „conţinut", să-şi împărtăşească exclusiv procedee şi modalităţi tehnice. Experimentul în această ipostază însă nu se supraîpune integral formei artistice, care include nişte relaţii superioare de organizare a materiei, ca armonia, simetria, proporţia sau ritmul şi care erau admise de cei vechi (Plotin cu a sa „homologia" şi „simfonia", sau categoriile lui Vitruviu, „ordonatio", „dispositio", „eurythmia" şi „symetria"), ca şi de moderni, independent de apartenenţa estetică (figurativă sau nonfigurativă), lucrările relevînd întotdeauna prezenţa unui oarecare ritm, a unei oarecari armonii secrete, a unei neîndoielnice măsuri (P. A. Michelis). **Experimentul are în vedere apartenenţa materială a artei, sunetul cu calităţile lui de înălţime, intensitate şi timbru, culoarea cu gradul ei de luminozitate sau saturaţie etc., relaţiile mecanice şi profesionale ale acestora, tehnicitatea lor care nu exclude într-un anume sens subtilitatea, subţirimea. E evident însă că a experimenta forme de artă nu înseamnă a „experimenta" artă, în accepţia creaţiei, că subzistă o contradicţie în termeni. Ceea ce se cuvine analizat cu discernămînt sînt cauzele circulaţiei şi popularităţii sale, care întreţin această contradicţie (înţelegere eronată) şi care într-un sens PAR obiective, vădind anumite temeiuri...**

Indubitabil, toţi artiştii mai mari sau mai mici ai timpurilor au lucrat cu o remarcabilă tehnică, ce vădeşte bogate şi nuanţate cunoştinţe de meşteşug. Cu o distincţie însă. **Meşteşugul, rafinamentul plastic adesea revoluţionar se ascundea sfios în faţa suportului imagistic, potenţat nu rareori extraestetic (social, religios, etico-moral etc).** În pictura englezilor Constable şi Turner, de pildă, eşti tentat să desprinzi mai întîi atitudinea de romantică solitudine, de poezie edulcorată a parcului şi castelului englez medievalist, a marinelor, care pentru un spirit „modern" pare vetustă. Pentru prima dată ei puneau însă în pictură problemele de cromatică pură pe care li le sugerau plein-air-ul (luminozitate, reflexiune colorată a universului material, diviziunea tonurilor care prin Delacroix şi apoi prin impresionişti avea să revoluţioneze toată pictura impunînd unul din principiile de bază al cromaticii moderne).

Nu-i poţi disocia pe toţi aceşti artişti citaţi unui romantism al epocii, dar nu poţi nega în acelaşi timp acea „modernitate", acea luciditate critică pe care o aveau în faţa posibilităţilor caracteristice artei lor, acea căutătură permanent iscoditoare în zonele expresiei, într-un fel a experimentului. Gîndeau de fapt ceea ce Maurice Denis avea să strige către începutul secolului nostru şi ceea ce fauviştii vor flutura ca „descoperire" şi vor proclama ca „estetică" : „Să ne amintim că un tablou — înainte de a fi un cal de luptă, un nud de femeie sau o anecdotă oarecare — este esenţialmente o suprafaţă plană acoperită de culori aşezate într-o anumită ordine". **Arta modernă — şi faptul e relevat de numeroşi cercetători — se caracterizează şi prin aceea că acuză deschis, în raport cu toată evoluţia ei, problemele tehnice. Plastic şi mai ales teoretic, şi tocmai această tendinţă favorizează asimilarea experimentului — artei, cu valori egale. Culoarea sau volumul intră în relaţii conceptuale, care nu revoluţionează valoarea acestora intrinsecă, ci mai ales ideile formulate în legătură cu ele.** Acestea degajă în primul rînd o anumită „atitudine", o anumită „filozofie" şi acordurile ei nu caută emoţia simplă, onestă, ci pun în mişcare idei (într-un anume sens poate niciodată arta nu s-a oferit mai mult criteriilor extraestetice în ciuda eliberării sale de orice „conţinut" sau „subiect"). **În asemenea condiţii a „experimenta" soluţii plastice, cu pretenţia de a acoperi exhaustiv valenţele artei, pare firesc. Nocivitatea rezidă aci în înţelegerea finalităţii experimentului. A experimenta e un loc comun în artă, acum ca şi în toate epocile. Sînt şi artişti, (şi expoziţiile din ultima vreme au demonstrat-o grăitor), care prin confuzie de sensuri (şi asta ţine de structură) substituie definitivului, tatonarea, care prezintă „experimentul" sinonim cu „opera" deşi caracteristicile acestula (cuprinderea şi reprezentarea fragmentară a intenţiilor, provocarea lor intenţionată ca o reacţie de laborator, distanţarea afectivă de ele), nu-i pot întruni cerinţele reclamate de a doua. Dacă pentru moment în raza interesului lor au apărut materiale noi, posibilităţi noi de îmbinare a acestora, ei le abordează fără ezitări, uneori la antipodul preocupărilor anterioare, cu dorinţa de a le împărtăşi expres publicului, ca pe o comunicare de ultimă oră. Cer, de asemenea, judecăţi de valoare asupra acestui gen de lucrări, care prin incidentalismul lor, nu le poate suporta. Voci sceptice remarcă că arta modernă nu mai creează opere (de mari capacităţi reprezentative, a autorului, a epocii, vorbindu-se chiar de o criză a conceptului de operă ca microcosm prin înlocuirea acesteia cu faze parţiale ale procesului şi produsului de artă) ci pînze** (de pildă, compoziţiile numerotate, sau fără titlu, dezvoltate ciclic compensatoriu unele faţă de altele, ale unor numeroşi artişti contemporani, în raport cu sinonimiile Gericault — „Pluta meduzei", Courbet — „Înmormîntarea de la Ornans" sau „Atelierul pictorului" etc.), **menite să vehiculeze rapid idei, perisabile în raport cu fluxul continuu şi alert al gîndirii contemporane. Oricît adevăr s-ar cuprinde aci, tot atît de adevărat e faptul că există nişte rigori ale operei, prezente în creaţia tuturor timpurilor dincolo de care arta se anulează pe sine. Una dintre acestea e şi perenitatea operei, transmiterea valorilor spirituale, prin ea, la treapta întregii umanităţi în spaţiu şi în timp.**

O altă categorie de artişti, de un scepticism ce se reclamă din luciditate, delimitînd mai propriu sensurile lingvistice (iniţiale) ale noţiunii, o definesc, şi aceasta marchează de asemenea o tendinţă justificatoare (în esenţă eronată), prin apropiere şi concurenţa cu lumea tehnică, ştiinţifică de unde a şi fost transferată. Pe de o parte, prin imaginea intrinsecă (apelînd la elemente şi materii industriale, la structuri celulare, etc.) pe de altă parte, prin prestigiul moral, la poziţia artistului concurînd stăruitor specialistul ştiinţei, care deşi criptic se bucură în faţa publicului prin rezultatele concrete şi recognoscibile ale eforturilor sale de un prestigiu imens. Un sociolog italian contemporan (G. M. Tagliabue) relevă că acelaşi limbaj ezoteric nu mai vehiculează un ideal moral, ci transfigurează nostalgia unui prestigiu pe cale de a fi pierdut şi afirmă un prestigiu care nu vrea să moară, operele nemaiurmărind comunicarea directă, ci „succesul de casă". **Profesarea lineară a unei atari concepţii, discutabile în fond, duce la similitudini hibride. În ştiinţă, experimentul e un bun comun, în fond mijloc subordonat unui scop, unei finalităţi (adevărul ştiinţei), transferabil adesea în cercetări fără calificativul de plagiat, pe care arta vrea să-l înţeleagă aidoma. Fenomenul de mimetism al soluţiilor plastice nu îngrijorează asemenea artişti, dimpotrivă îl acceptă, în faţa conştiinţei lor şi a publicului ca pe ceva firesc, natural. Dorinţa de modernitate (în sensul de cuprindere complexă a contemporaneităţii respective) a avut-o arta întotdeauna, în limitele specificităţii sale, şi de aceea descumpăneşte falsa înţelegere a „modernităţii" în artă, teama aceasta de a nu rămîne în urmă.** Cunosc mulţi artişti care se interesează de ultimele „poante" ale artei, de a le transpune repede în lucrările lor de teama de a nu părea înapoiaţi, de a nu se isca între ei şi evoluţia acesteia un decalaj, ca între un aparat tehnic inventat la 1800 şi omologul său ultraperfecţionat din 1967, de pildă, impunîndu-şi un ritm interior de creaţie care nu e asimilabil structurii exprimării lor. **A admite, ca justificare de structură, că experimentul artistic se deosebeşte de cel ştiinţific, prin calitatea de expresie unică, individuală, subiectivă, irepetabilă (devenind prin aceasta o expresie a creaţiei), înseamnă a admite că întreaga istorie a artei şi culturii este un experiment, de dimensiuni ale posibilităţilor umane.** Poate că cei mai puţini din cei care cultivă experimentul în sensul discutat sînt acei care caută pitagoreic în semnul şi volumul plastic o esenţă metafizică, o cunoaştere a realităţii pe alte căi decît cele umblate. **Interesant de relevat în legătură cu termenul discutat mai e şi faptul că delimitează în general în sfera lui numai expresia nonfigurativă (foarte rar, am auzit vorbindu-se despre un peisaj, portret, natură moartă ca despre un „experiment"). Faptul e nociv atît pentru înţelegerea noţiunii în sine, cît şi pentru evoluţia artei contemporane. Deformînd tendinţele amintite, prevalindu-se de sensurile generale pozitive ale noţiunii ca atare (noutate, îndemn la căutare continuă), în numele unei libertăţi de expresie specifică artei, mulţi, printr-o prea brutală înţelegere a progresului estetic, transformă experimentul (toate încercările nonfigurative) în dogmă, căci există şi o dogmă a modernismului, în modalitate unică de afirmare, absolutizînd căi care nu ne-au adus pînă astăzi excesive satisfacţii.** Sub sloganul dreptului de a încerca **orice** se poate strecura cu mare uşurinţă rigiditatea, impostura, nonvaloarea. **Dacă pentru arta figurativă se fac delimitări sigure între autentic şi gang, pentru arta nonfigurativă nu există aceste distincţii valorice, ci doar calificative, de : „îndrăzneţ", „interesant", „promiţător", circumscriind-o fără excepţie şi „pe nebăgate de seamă", valorii.**

CORNEL RADU CONSTANTINESCU

ACTUALITATEA PENTRU TINERET

BREVIAR COTIDIAN

F I Ş Ă EDITORIALĂ

Editura pentru literatură universală oferă cititorilor romanul **„Hoţul"** de Leonid Leonov, scris acum patru decenii şi revăzut de autor în ultimii ani ; traducerea aparţine Tatianei Berindei şi D. Manu. Aceeaşi editură îl prezintă pe prozatorul vest-german Nossak Erich Hans prin volumul „Interviu cu moartea", cuprinzînd zece nuvele intitulate de scriitor „Relatări".

Editura tineretului se prezintă zilele acestea în librării cu micromonografia **Ovid Densuşianu,** semnată de Marin Bucur şi **„România pitorească"** de Al. Vlahuţă. În colecţia „Luceafărul" a aceleiaşi edituri, a apărut volumul „Pasărea tăiată" de Ileana Mălăncioiu.

Zilele acestea au mai apărut în librării : „Cîntece de ţară" de Emil Giurgiucă ; „În căutarea Isoldei" de Al. I. Ştefănescu, „Portretul lui Dorian Gray" de O. Wilde — reeditare, „Renunţarea" de Michel Butor şi „Anii pierduţi" de Vitaliano Brancati, ultimele două editate în colecţia „Meridiane".

ROBERTO ROSSELLINI LA BUCUREŞTI

Recent, Bucureştiul a găzduit cîteva zile pe cunoscutul scenarist şi regizor italian Roberto Rossellini, unul dintre întemeietorii mişcării neorealiste. Vizita sa în ţara noastră e legată, după cum ne mărturisea dl. Roberto Rossellini de proiectul său de a turna în România o serie de cadre din viitorul lui film consacrat luptei omului pentru existenţă de-a lungul secolelor. Pînă atunci, oaspetele nostru preferă să vorbească mai ales despre filmele terminate. Ultimul dintre ele se numeşte „Preluarea puterii la Ludovic al XIV-lea". „Filmul acesta, mărturiseşte Rossellini, e rodul unor cercetări minuţioase pe care le-am făcut timp de doi ani asupra epocii lui Ludovic al XIV-lea. E un film istoric, dar nu atît al unei epoci, cît al unui moment istoric anume. Ca şi celelalte filme, la care am lucrat „L'eta del fero" —„Preluarea puterii" conţine realizarea practică a principiilor mele teoretice despre progresul omenirii, principii pe care le-am formulat cu vreo doi ani în urmă într-un manifest program la care au aderat numeroşi intelectuali italieni. De altfel încrederea în evoluţia omului şi a societăţii e o temă perpetuă a filmelor mele".

D. E.

NOI DISCURI ROMÂNEŞTI

În librării şi magazine de specialitate au sosit zilele acestea cîteva noi şi interesante discuri româneşti printre care amintim.

● Cîteva scene din baletul lui Serghei Prokofiev — „Romeo şi Julieta" în interpretarea Filarmonicii cehe, dirijată de Karel Ancerl.

● Cel de al II-lea concert pentru pian şi orchestră de Beethoven în interpretarea lui Radu Lupu şi a Orchestrei simfonice a Cinematografiei sub conducerea lui Constantin Bugeanu.

● Simfonia a V-a de Ceaikovschi în interpretarea unuia dintre cele mai remarcabile ansambluri ale ţării : Orchestra simfonică a Filarmonicii din Cluj dirijată de Antonin Ciolan.

● Un disc cuprinzînd cîteva înregistrări reconditionate ale celebrului tenor clujean Traian Grozăvescu, artistul care a fost ani în şir pe scena operei din Viena, colaboratorul unor dirijori şi cîntăreţi de talia lui Richard Strauss, Frank Shalk. Felix Weingartner, Eugen d"Algert, Lotte Lehmann, Alfred Piccaver.

I. S.

UN PORTRET PENTRU ALBUMUL DV.

BENONE SINULESCU

Părerile părinţilor, atunci cînd au un singur copil şi vor să-i aleagă profesia, se împart. Aşa s-a întîmplat şi în cazul lui Benone Sinulescu. Tata, spirit practic, îl voia tehnician. Mama, altă fire, profesor. A „învins", dar pentru scurt timp, tatăl. Benone termină şcoala medie tehnică dar, înaintea examenului de stat, era şi el cu gîndul împărţit — dar între diploma de tehnician şi... Şcoala specială de muzică. Tehnicianul mecanic, alege însă definitiv între tehnică şi muzică pe aceasta din urmă.

Debutează în 1959 la Braşov de unde, după doi ani, trece în ansamblul „Ciocîrlia". Publicul îşi alege greu idolii dar cînd o fac, e statornic, Puţini interpreţi, mai ales în muzică populară, au conştiinţa profesională a meseriei de cîntăreţ pe care o are Benone Sinulescu. El îşi culege singur cîntecele — de preferinţă de pe Valea Siriului, satul său natal — îşi modelează şi alege melodia, repetă mai multe ore pe zi cu ansamblul şi alte cîteva ore acasă, în faţa benzii de magnetofon. Vocea „omului privighetoare" este, în cea mai mare parte, rodul unei munci susţinute şi a perseverenţei.

C. P.

FILATELIE

Printre noutăţile filatelice menţionăm o marcă poştală emisă în ţara noastră cu prilejul centenarului monumentalei opere marxiste „Capitalul" şi o valoare de 5 cenţi a poştei canadiene prilejuită de sărbătorirea centenarului oraşului Toronto, capitală a provinciei Ontario.

Colecţionarilor specializaţi pe tematica „Faună" le semnalăm, de asemenea, cîteva noutăţi de peste hotare :

— poşta filipineză anunţă emiterea unei serii de 4 valori reprezentînd în desenele lor păsări tropicale.

— poşta poloneză a emis o serie de 9 valori intitulată „Fluturi".

— poşta suedeză a pus în vînzare o marcă de 90 öre reprezentînd un cap de elan.

— poşta turcă anunţă o nouă serie de „poştă aeriană" formată din 5 valori, avînd în imagini păsări.

VAL TEBEICA

Stagiune muzicală studenţească

Ultimii ani au confirmat în viaţa muzicală a Cluţului o nouă apariţie. Formaţiile muzicale ale cadrelor didactice şi studenţilor Conservatorului „Gheorghe Dima". *Recent, formaţia de muzică veche „Collegium Musicum" a deschis a IV-a stagiune a conservatorului. În această stagiune, pe lîngă obişnuitele recitaluri vocale şi instrumentale, vor apărea în faţa publicului formaţii noi, printre care un cvartet şi un cvintet de suflători. Încă o noutate : studenţii clasei de operă au în proiect prezentarea „Nunţii lui Figaro" de Mozart.*

Varietăţi pe GLOB

CONTEMPORAN CU NAPOLEON ŞI BEETHOVEN

Sirali Muslimov este unul din cei mai bătrîni cetăţeni ai U.R.S.S. A împlinit 162 ani ! El are cu nouă ani mai mult decît Lermontov şi cu şase ani mai puţin decît Puşkin. Este contemporan cu Napoleon şi Beethoven. Muslimov s-a născut la Barzabu în R.S.S. Azerbaidjeană şi se bucură de o sănătate perfectă. Nu a fumat şi nu a consumat niciodată băuturi alcoolice.

MAI MULT DECÎT UN PAPAGAL ELECTRONIC

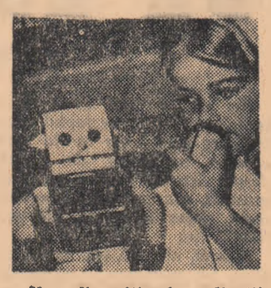

Una din ultimele aplicaţii ale electronicii în industria de jucării : păpuşa automată „Mike-Robot", prezentată la sfîrşitul lunii octombrie, într-o expoziţie pariziană de jucării. Construită de o firmă de specialitate din Japonia, păpuşa aceasta, dacă primeşte prin microfon un ordin oarecare — bineînţeles din gama limitată a celor cuprinse în programul ei de. „activitate" — îl repetă cu voce tare, după care, depăşind cu mult ceea ce ar putea face cel mai... perfecţionat papagal, execută o serie de mişcări şi de „lucrări" conforme cu ordinul pe care l-a „auzit" şi repetat !.

CĂRĂBUŞII PREFERĂ VOPSELELE

Numai în statul Michigan din S.U.A., o specie de cărăbuş, denumită „Sap Beetle", a produs în plantaţiile de căpşuni pagube evaluate la peste 3 milioane de dolari anual. Cercetătorii au constatat un fenomen ciudat : pe unele dintre automobilele lor se adunau sute şi mii de cărăbuşi. Studiind fenomenul, s-a constatat că era vorba numai de automobilele proaspăt vopsite şi numai de acele la care s-au folosit vopsele pe bază de răşini acrilice. Aplicarea practică a acestei constatări nu a întîrziat : în apropierea straturilor cu căpşuni s-au întins nişte benzi de carton pictate în culori cu răşini acrilice. Metoda se pare că va căpăta extindere, evitîndu-se în acest fel dezavantajele pe care le prezintă impregnarea culturilor cu diferite insecticide.

MĂSURI DE LUMINOASĂ PERSPECTIVĂ PENTRU VIITORUL ȚĂRII

„Ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități economice reprezintă o condiție esențială a desăvîrșirii construcției socialiste, a valorificării potențialului material și uman al patriei noastre, a înaintării ei pe drumul prosperității, civilizației și progresu lui".

(Din protectul de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României).

PROPUNERI

SERGIU ȘERBĂNESCU
director tehnic al Uzinei de autocamioane-Brașov

Intrucît centralele industriale au autonomie de acțiune în stabilirea produselor și sortimentelor, încheierea contractelor import și export, în relațiile dintre ele pot interveni diferite litigii. În asemenea situație se impune ca statul prin controlul și îndrumarea sa permanentă să asigure arbitrajul necesar.

O altă problemă care trebuie bine studiată și definitivată este modul de finanțare și relațiile cu banca respectivă. **Dacă se vor prevedea eventuale penalizări în diverse situații este logic că și disponibilitățile aflate în bancă să aducă dobînzile corespunzătoare.** Pentru simplificarea modului de lucru și evitarea formalismului se impune ca indicatorii de plan să fie unici, să nu se modifice pe parcurs sau atunci cînd sînt retransmiși de către centrală. În ce privește sistemul de informare care în prezent este foarte greoi, trebuie simplificat în sensul că toate uzinele dintr-o centrală să raporteze indicatorii statistici exclusiv centralei sale. **Aș mai propune, de asemenea, ca centralele industriale, îndeosebi cea de care vom aparține noi, să dispună de diferite sectoare primare și de autoutilare care să le înlesnească îndeplinirea complexelor sarcini de plan. Iar în vederea stabilirii noilor produse ele să aibă posibilitatea prospectării pieței externe și interne, așadar organele de import-export să aparțină centralelor. De o mare importanță ar fi includerea în consiliile de administrație a unor oameni de știință și în special profesori din învățămîntul tehnic superior care cunoscînd cu competență toate problemele industriale prezente și viitoare vor putea asigura mai bine formarea noilor cadre tehnico-inginerești, în spiritul sarcinilor curente și de perspectivă a industriei socialiste, a României.**

Ar fi bine dacă în același scop, al pregătirii studenților din învățămîntul tehnic, ar fi atrase și cadrele de conducere cu înaltă pregătire din întreprinderi și centrale care au cea mai fidelă imagine a uzinelor noastre viitoare în care se vor întoarce să lucreze actualii tineri de pe băncile facultăților.

GHEORGHE CIORNEI
economist la Uzina de piese auto-Colibași

„Decadal, lunar, serviciul nostru trebuie să întocmească și să trimită la diferite organe — la toate direcțiile generale din minister, direcția regională de statistică, inspectoratul orășenesc de statistică etc. — circa 100 dări de seamă. Propun ca în viitor să trimitem asemenea dări de seamă numai la inspectoratul orășenesc de statistică iar acesta, la rîndul lui, să informeze direcția regională de statistică".

UNELE PROPUNERI FĂCUTE CU PRILEJUL DEZBATERILOR CE AU AVUT LOC LA ÎNTREPRINDEREA DE PODURI METALICE ȘI PREFABRICATE DIN BETON PITEȘTI:

● Cota-parte din beneficiul realizat peste plan și destinat micilor investiții productive sau social-culturale să poată fi cumulată pe o perioadă de mai mulți ani și să nu treacă automat, dacă n-a fost folosită, la bugetul statului. În proiectul de directive se prevede ca în viitor o parte din beneficiul obținut peste plan să fie utilizat în scopul realizării unor mici investiții productive și acțiuni social-culturale. Există însă întreprinderi care prin specificul lor realizează beneficii mici. Deci și cota respectivă va fi mai mică și deci ea nu ar putea fi valorificată pentru realizarea unor obiective mai mari. Propunerea se referă ca în măsurile elaborate să se dea posibilitatea întreprinderilor să cumuleze aceste cote pe o perioadă de 2—3 ani.

● Regulamentul tip de funcționare a întreprinderii să apară înainte de aplicarea hotărîrii ce va fi adoptată cu privire la îmbunătățirea conducerii și planificării economiei naționale și să fie supus, de asemenea, dezbaterii publice.

● În obligațiile întreprinderilor să se precizeze că orice lucrare lansată în producție să fie temeinic fundamentată și acoperită cu cele necesare (tehnologie, materiale, S.D.V.-uri, mașini etc.). Aceste măsuri ar condiționa realizarea întocmai a planului de producție, ar mări cointeresarea și răspunderea oamenilor în rezolvarea calitativă a sarcinilor.

● Activitatea de construcții din Ministerul C.F.R. să fie organizată într-o singură centrală pe țară care să aibă în subordine și întreprinderi cu profil industrial. Pînă acum, pe lîngă fiecare regională C.F.R. exista cîte o întreprindere de construcții. Pe plan central activitatea lor era coordonată de o direcție generală. Dar aceasta fiind bugetară nu era direct interesată în sprijinirea întreprinderilor productive. Ele erau lăsate oarecum pe seama regionalelor ceea ce s-a dovedit că nu întotdeauna **și-au desfășurat o activitate rodnică,** eficientă.

● Pe lîngă centrala industrială să se înființeze cîte un nucleu de cercetare științifică. Actualmente Institutul de cercetare din Ministerul C.F.R. nu reușește să cuprindă probleme din toate compartimentele producției. În general acest institut se ocupă cu precădere de rezolvarea doar a unor probleme privind exploatarea căilor ferate, de sectorul industrializare însă mai puțin sau aproape de loc.

dr. GHEORGHE GEORGESCU
Spitalul din Sînicolau Mare

„În hotărîrea privind noul sistem de salarizare ca și în cea care reglementează acordarea concediilor de odihnă există o prevedere care confirmă încă o dată grija partidului și statului nostru față de recompensarea contribuției aduse neîntrerupt, în aceeași unitate, de oamenii muncii. La calcularea acestui coeficient credem că ar fi mai stimulativ dacă la categoria peste 20 de ani (care va primi drept cotă procentuală 10 — și număr de zile de odihnă — 24) se vor crea subdiviziuni: vechime de 25, 30 și 35 de ani cu acordarea unui cuantum corespunzător".

ROLUL CENTRALEI INDUSTRIALE ÎN RECRUTAREA ȘI PREGĂTIREA CADRELOR

Ing. Gheorghe Eduard
director general al Combinatului siderurgic „Gheorghe Gheorghiu Dej"-Galați

În ultima vreme, pe platoul dintre Cătușa și Mălina, au intrat în funcțiune o serie de obiective de mare importanță. Să amintesc doar cîteva: laminorul de tablă groasă, priza de apă — Siret, stația de tratare și repompare a apei, atelierele de întreținere, parțial turnătoria mixtă și altele. După termenele prevăzute în planul de stat, în perioada imediat următoare, vor mai intra în funcțiune: aglomerarea, furnalul nr. 1. cu depozitele de materii prime, fabrica de oxigen, oțelăria, Slebingul etc.

Studiind măsurile înscrise în Proiectul de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, mi-am dat seama că ele corespund cerințelor obiective de dezvoltare a României socialiste urmărind totodată și o repartizare rațională a resurselor materiale și de muncă. În acest sens se impune o mai mare grijă și în ce privește recrutarea și pregătirea cadrelor.

Pînă în prezent la Combinatul siderurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" de la Galați au fost create nuclee de muncitori, ingineri și tehnicieni pentru fiecare obiectiv în parte prin transferul lor din cadrul întreprinderilor de specialitate ale Ministerului Industriei Metalurgice, și prin calificarea și specializarea în cursuri anume deschise. Corespund însă aceste nuclee necesarului impus de preluarea instalațiilor terminate de constructor? Cel puțin în situația prezentă, nu. Nu, pentru că însăși una din dispozițiile forului tutelar — M.I.M. — care prevedea asigurarea unui efectiv de 1200 de cadre din întreprinderile siderurgice din țară n-a fost îndeplinită. Este lesne de înțeles că tocmai de aici trebuiau să ne parvină nucleele de siderurgiști cu experiență practică, care să pună în funcțiune noile instalații. Dar sarcina n-a fost realizată nici măcar pe jumătate.

Deși ministerul are un rol principal, soluționarea problemei cadrelor este, ca să zic așa, în primul rînd — sarcina noastră. Poate una din centralele siderurgice va funcționa la Galați. E și normal dacă avem în vedere capacitatea combinatului, locul pe care acesta îl va ocupa în producția de metal a țării. În cazul acesta, centrala industrială siderurgică va avea un rol deosebit în recrutarea și pregătirea cadrelor. *Cred că pregătirea cadrelor ar trebui făcută pe lîngă centrală.* În prezent noi avem o școală pentru pregătirea de muncitori calificați. Dar, *consider că școala ar trebui să ființeze în incinta combinatului, școală,* a cărei construcție e prevăzută. Apoi, vor trebui, de asemenea, rezolvate și alte probleme. De pildă, pentru că aceste școli, în general duc lipsă de cadre tehnice *să se găsească soluția cea mai potrivită de cointeresare materială a acestora, deoarece practica de a folosi pentru predarea lecțiilor cadre din uzine nu dă rezultate.*

În prezent, de pregătirea cadrelor la secții se ocupă un adjunct de șef de secție, iar la nivelul combinatului un inginer șef. Ființează, de asemenea, un birou de învățămînt în cadrul serviciului personal. *Trebuia înființat un serviciu de învățămînt,* dar pînă acum n-am primit aprobarea de la minister. Problema recrutării noilor cadre a rămas deci pe seama celor două servicii de învățămînt și personal. Procedeul nu dă satisfacții. De exemplu, în 8 luni au fost angajați 3061 muncitori, ingineri și tehnicieni, dar au plecat dintre aceștia peste 900. Problema e cu atît mai actuală și se cere a fi rezolvată cu cît pînă la sfîrșitul acestui an, vor mai trebui asigurate circa 1850 de cadre. Trebuie să avem în vedere că efectivele de cadre trebuie asigurate nu numai numeric, ci și calitativ. Unii dintre muncitorii angajați puteau fi specializați la locul de muncă prin cursuri de scurtă durată. Experiența de pînă acum ne arată că trebuie să apelăm mai mult la această formă de pregătire.

Revenind la ceea ce ar trebui făcut în problema pregătirii viitoarelor cadre (noi va trebui să pregătim anual 600—800 de muncitori) în primul rînd, accentuez, încă o dată, necesitatea construirii școlii în incinta combinatului și crearea unor condiții optime de cazare. Pînă atunci însă, va trebui ca la întreprinderile din țară, la Reșița și Hunedoara în special, să se creeze condiții mai bune de cazare pentru ca loturile noastre de muncitori pe care le trimitem acolo să poată face în cele mai bune condiții specializarea.

În prezent, noi angajăm pe toți care se prezintă și ținem seama de dorințele lor. N-avem încă mijloacele de verificare a aptitudinilor lor. În acest sens este necesar să ia ființă un serviciu psihotehnic, dotat cu aparatură și specialiști în vederea examinării aptitudinilor oamenilor care urmează să se califice, în vederea recomandării lor la locurile de muncă corespunzătoare. Recentele documente ale partidului nostru, cer acum mai mult ca oricînd, să se intervină prin acțiuni hotărîte în direcția rezolvării depline și la timp a problemei cadrelor.

POSIBILITĂȚI LARGI STABILIZĂRII INTELECTUALILOR LA SATE

Prof. Ion Dragoș
director al Liceului din comuna Călugăreni, regiunea București

Un viu interes a trezit în rîndul intelectualilor care muncesc și locuiesc la sate, măsurile privind construcția de locuințe pentru salariații din mediul rural cît și perspectivele de sistematizare a acestor localități.

Profundele transformări din viața satului sînt rezultatul politicii partidului și guvernului de ridicare a nivelului economic, social și cultural al satului. Transformări importante s-au produs și în organizarea producției, a mecanizării lucrărilor agricole. Apariția unor unități industriale și a fermelor, ca și dezvoltarea cooperativelor agricole, a determinat ca în aceste sectoare să lucreze un număr mai mare de ingineri, tehnicieni și alte cadre cu pregătire superioară și medie. Este cunoscut că mare parte a inginerilor, tehnicienilor și a cadrelor didactice care lucrează la sat, în special în comunele limitrofe marilor orașe, fac zilnic naveta de la serviciu la domiciliu. Dacă am face un sondaj în rîndul lor, vom constata că motivul principal care îi determină să facă naveta e lipsa de locuințe la sate, lipsa confortului corespunzător.

Viața a demonstrat că pentru obținerea unor rezultate superioare, e nevoie de continuitate în muncă, de permanentizarea cadrelor. Lucrez în învățămînt și confirm cu toată certitudinea importanța acestei necesități obiective, impuse de complexitatea sarcinilor de îndeplinit în cadrul muncii de educație. Prevederile cu privire la construcția de locuințe în mediul rural, țin seama de dorințele acestei categorii de salariați și li se vine în sprijin pentru construirea de locuințe proprii în comunele în care ei au locul de muncă cu măsuri concrete: se acordă un credit pînă la 15.000 de lei, rambursabil într-o perioadă de 10—15 ani. Se creează astfel posibilitatea ca un număr foarte mare de intelectuali — profesori, învățători, medici, specialiști din agricultură — să-și construiască locuințe proprietate personală, realizîndu-se în acest fel condiții mai bune de odihnă și muncă.

Construcția de locuințe din următorii ani va lua o mare amploare. Am această convingere nu numai pentru că eu mi-am găsit la catedra satului cadrul optim de desfășurare a profesiunii, și că stabilindu-mă cu familia m-am legat mai mult de sat și am început deja să ne construim locuință proprie. Dar am și colegi care sînt în curs sau vor începe în curînd să-și construiască locuințe. De aceea consider necesar să subliniez cîteva probleme legate de sistematizarea satelor, proiectarea noilor locuințe cît și necesitatea existenței unor unități de deservire a populației de la sate, profilate în acest sens.

Faptul că se va face odată ordine în privința construcției de locuințe la sat este un lucru necesar și important. Nu-și va mai construi fiecare cum vrea și unde vrea. Serviciile de arhitectură și sistematizare de pe lîngă comitetele executive, care pînă acum nu și-au făcut simțită prezența în mod concret, vor avea un cîmp larg de activitate. Nu numai în amplasarea locuinței — problemă deosebită prin multitudinea de factori de care trebuie să se țină seama — dar și de stilul arhitectonic propriu-zis. În proiectul noilor locuințe din mediul rural, arhitecții ar trebui — după părerea mea — să țină seama de tradițiile și specificul construcțiilor din fiecare regiune. Elementele noi în arhitectură să fie îmbinate armonios cu tradițiile specifice locului.

O atenție deosebită trebuie acordată și gradului de confort al noilor locuințe. Din experiența proprie știu, că proiectul întocmit de D.S.A.P.C. nu îndeplinește întru-totul acest deziderat. Un studiu atent al condițiilor locale, o amplasare judicioasă va face posibil ca noile locuințe să aibă un grad sporit de confort prin introducerea unor instalații sanitare corespunzătoare, a încălzirii centrale. Folosesc acest prilej adresînd organelor competente următoarea întrebare: E posibil în localitățile rurale să fie introdus pe scară largă încălzirea centrală? După părerea mea dacă ar exista preocupare și interes din partea unor întreprinderi industriale sau cooperatiste s-ar putea realiza proiecte pentru instalații și unități care să producă aceste instalații pentru locuințe individuale sau grupuri de case la un preț plătibil în rate. Prin introducerea încălzirii centrale în mediul rural s-ar realiza un grad sporit de confort dar mai ales, însemnată economie de combustibil lemnos.

În interesul celor care vor să-și construiască locuință la sate e necesar, de asemenea, ca depozitele să fie aprovizionate cu material de construcție mai mult decît pînă acum și în mod ritmic. Plecînd de la realitatea comunei noastre unde există nominalizate mai multe cerințe de construcții de locuințe proprietate personală — cred necesară și posibilă înființarea de unități de deservire a populației profilate pentru construcția de locuințe care să dispună de personal calificat și materiale de construcție.

Consider că prezenta hotărîre a Plenarei C.C. al P.C.R. va accelera ridicarea condițiilor de viață ale populației de la sat, măsurile înscriindu-se în principiul de perspectivă al apropierii treptate a satului de profilul orașului.

PROPUNERI

Ing. CONSTANTIN SOROCEANU
șeful serviciului laboratoare — Combinatul siderurgic-Reșița

„Pentru a grăbi procesul specializării propun ca specializarea cadrelor tehnico-inginerești să se facă atît pe plan intern cît și extern alocîndu-se fonduri speciale în acest scop. Această specializare să aibă în atenție abordarea problemelor de interes deosebit ale întreprinderii și să aibă la bază contracte ferme și de durată lungă cu cei care acceptă contractele bilaterale.

În acest mod întreprinderile și-ar putea crea un corp tehnic bine pregătit și documentat, iar contractul încheiat va duce la eliminarea fluctuației, constituind astfel o garanție a stabilității cadrelor în întreprindere.

Noua orientare privind rolul ministerelor în problemele organizatorice cuprinsă în proiectul de Directive dă posibilitatea de a întreprinde unele contopiri de ministere în scopul reducerii aparatului tehnico-administrativ. Plecînd de la acest principiu de bază îmi exprim părerea că o astfel de contopire este posibilă și rațională în cazul Ministerului Minelor și Ministerului Metalurgiei. Reintegrarea materiei prime, în produse metalurgice va crea posibilitatea dirijării și coordonării ei la nivelul cerințelor actuale, cu extinderea utilizării produselor indigene și în final a produselor Ministerului Minelor care sînt destinate siderurgiei și metalurgiei. Coordonarea și dirijarea acestor materii și materiale de către un singur for tutelar vor constitui o bază sigură de aprovizionare evitîndu-se, totodată, litigiile și cheltuielile neproductive.

Consider că eficiența economică a laboratoarelor uzinale va fi mult sporită dacă ele ar fi amplasate în centre industriale și ar prelua și unele comenzi externe. Prelucrarea comenzilor externe pe plan local în limita fondului de timp și pe baza unor prețuri de catalog va conduce atît la creșterea gradului de ocupare a personalului cît și la îmbunătățirea factorilor economici. Colaborările să se facă pe baze de relații directe, prin comenzi deschise sau ocazionale.

NICOLAE IZVERNARU,
contabil șef adjunct al Uzinei de vagoane-Arad

„În anul 1966, uzina noastră a plătit amortismente pentru mijloacele fixe în valoare de 24 345 mii lei. Din această sumă 5 937 mii lei (24 la sută) reprezintă amortismentul plătit pentru mijloacele fixe care au fost complet amortizate (conform legislației în vigoare).

Propunem ca din totalul amortismentului anual plătit pentru mijloacele fixe care au fost complet amortizate (minus clădirile, instalații speciale ș.a.) după ce s-a scăzut amortismentul legal, din cauza uzurii morale sau a uzurii fizice premature, să se aloce o cotă procentuală întreprinderii pentru procurarea de mașini-unelte sau alte mijloace fixe necesare procesului de producție.

Această propunere se bazează pe considerentul că îngrijirea și folosirea rațională a unor mașini și utilaje duc la prelungirea vieții lor, și ca atare să fie considerate ca efort propriu al întreprinderii".

Ing. OVIDIU ȘERBESCU
director general al Uzinelor textile-Arad

„Centrala textilă să cuprindă atît fabricile producătoare de țesături cît și cele de confecții. În felul acesta s-ar îmbunătăți și mai mult colaborarea între aceste întreprinderi. În cadrul unei centrale industriale organizată astfel s-ar putea consuma mai eficient producția și s-ar elimina transporturile de materii prime dintr-un colț în altul al țării. Pe de altă parte, s-ar valorifica pe deplin și s-ar comercializa eficient întreaga producție, obținîndu-se în plus o mare elasticitate și operativitate în introducerea noutăților pe piață".

Ing. PAVEL NICOARĂ
director Electromotor-Timișoara

„Propun ca stimularea pentru executarea ireproșabilă a planului de export să se facă nu în funcție de nivelul depășirii planului, ci sub formă de cotă parte față de întreaga sarcină. În felul acesta, după părerea mea, întreprinderile vor fi interesate să contracteze de la început și vor fi stimulate în realizarea unor produse competitive.

Centralele industriale să aibă o uzină pentru executarea pieselor necesare auto-utilării, piese de schimb, precum și o unitate specializată în producerea sculelor și dispozitivelor deservind toate întreprinderile ce vor fi reunite în centrală".

Judecător IOAN HEPCAL
Tribunalul regional Banat

„În sistemul de retribuire a muncii preconizat în proiectul de Directive se stabilește mai echitabil proporția dintre veniturile și rezultatele muncii fiecăruia, completîndu-se în mod necesar această proporție cu principiul răspunderii materiale.

Desigur, că în cazul penalizării pentru o pagubă adusă economiei naționale, plata îl va învăța pe cel în cauză să fie în viitor un bun gospodar și să înțeleagă că statul socialist nu are deschis un cont special din care să plătească pagubele produse din neglijență sau nepricepere.

În „statutul tip al Centralei industriale" ca și în „statutul tip al întreprinderii de stat" cred că va trebui printre atribuțiile consiliilor de administrație și ale comitetelor de direcție să fie inclusă și emiterea deciziilor de imputație.

Emanate de la un organ colectiv, în măsură să analizeze toate aspectele producerii unei pagube — aceste decizii vor primi un caracter mai temeinic și vor fi ferite de subiectivism".

UN GRUP DE CETĂȚENI DIN COMUNA TICVANIUL MARE — RAIONUL ORAVIȚA

„Odată cu dezvoltarea pe care o va căpăta comuna, cu creșterea rolului ei economic și administrativ vor trebui lărgite și atribuțiile și competența comisiilor de împăciuire. Pentru judecarea unor procese mai mici credem că e necesar să se stabilească anumite localități în cadrul județului unde să se deplaseze periodic organele de justiție".

PERSONA-LITATEA*

SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI ● SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI ● SĂ D

de Ionel Hristea

„De mult mă gîndeam, împreună cu profesorul Dancsuly, colegul meu, să scriem un material în problema aceasta. Se fac greșeli strigătoare la cer, cu consecințe serioase în dezvoltarea personalității tînărului". Cu acest „clopot de alarmă" a început profesorul de psihologie Anatolie Chircev, de la Universitatea „Babeș-Bolyai" discuția noastră. Alți interlocutori s-au arătat mai puțin alarmați, dar n-a fost unul și n-a fost caz, din cele întîlnite de-a lungul unei călătorii prin patru mari orașe (București, Constanța, Brașov, Cluj), care să nu pună în lumină aspecte ce se cer lămurite, corectate, luate în discuție.

Despre ce e vorba ? Să-l rugăm mai întîi pe tovarășul conferențiar Constantin Pufan, de la Universitatea din București, să ne introducă în vasta problematică a personalității umane.

„E greu de spus într-o singură frază"

Există fenomene ale vieții care nu se lasă ușor definite. Aceasta n-ar fi lucrul cel mai grav — cuvinte sînt destule. Dar ele se lasă atît de greu cunoscute în esența lor. Și, mai ales, nu se supun soluțiilor simple. Conferențiarul Pufan ne înșira elementele cuprinse în noțiunea de „personalitate" : capacitatea și aptitudinile, interesele, temperamentul, caracterul — ultimul fiind considerat de psihologi drept „coloana vertebrală a personalității". Despre fiecare din acestea sînt multe de spus, căci știința modernă a reușit să le împartă, să le clasifice... Nu facem însă aci un studiu teoretic. Să reținem doar încă un fapt, și anume că **personalitatea începe să se manifeste de la cea mai fragedă vîrstă. Așadar, din primii ani ai formării unui om, putem găsi în acesta atît datele care-l apropie, cît și cele care îl deosebesc de ceilalți.** La început ele sînt maleabile, ca o pastă în care se imprimă cu ușurință influențele, bune sau rele, ale mediului exterior. Asta o știm că toții... Dar știm oare și să aplicăm cunoștințele noastre generale asupra cazului individual ? Iată, într-o clasă sînt 30—40 de elevi, adică tot atîtea personalități în devenire ; materia de studiu, metodele de educație și instrucție sînt aceleași pentru toți, pentru că, prin forța lucrurilor, formarea omului, în diferitele etape ale vieții sale, se face în mod colectiv. Pentru cei mai mulți nu există aci nici un inconvenient. Dar pot exista, la unii din acest grup, trăsături ieșite din comun ; **chiar la un om „mediu", „obișnuit", întîlnești anumite elemente care se cer cultivate într-un chip special.**

Cine ar pretinde oamenilor să fie „toți la fel ?..."

Cînd vrei să faci prea mult bine...

Să începem cu un caz ca multe altele, cunoscut la Constanța. Tînărul Radu N., fiul unui economist apreciat, este o fire sensibilă, visătoare, cu bogată înzestrare intelectuală. Copil unic. Mama vitregă (dar nu în sensul peiorativ al cuvîntului) dorește sincer ca tînărul să aibă cele mai bune condiții de dezvoltare. Tatăl îl adoră. **Și din această dublă bunăvoință s-a format un caracter molatec, irascibil, cu înclinații spre egoism.** Potrivit cu nespusă admirație, Radu N. a început să aibă cele mai bune păreri despre sine, să creadă că i se cuvine totul, să se irite de cîte ori se ciocnea cu cea mai mică greutate. „Vedetă" a clasei, s-a trezit, cu timpul, întrecut de colegi mai puțin dotați, dar mai perseverenți, mai exigenți cu ei înșiși. Și iată-l pe Radu, la 16 ani, încercînd să-și mai păstreze întîietatea într-un grup de „supuși" inferiori intelectual și puși pe rele, iată-l devenind exact inversul a ceea ce familia și școala așteptau de la el, pe bună dreptate. „Noi îi vrem numai binele" spune familia. Și e neîndoielnic. **Dar cum îl duci spre acest bine ?...**

Reiau aceeași problemă la un liceu din Brașov (nr. 3). Profesoara de psihologie Maria Popescu-Ciocoiu ne citează multe cazuri de acest fel. Bunătatea mamei primejduia situația școlară a elevului Ștefănescu Dan ; tatăl, dimpotrivă, era prea sever, educația bascula între o extremă și alta și numai o îmbinare armonioasă a influențelor, realizată cu sprijinul profesoarei (care era și diriginte), a putut redresa personalitatea copilului. Iată și situații cînd, ca și la tînărul din Constanța, tocmai trăsăturile pozitive duc, paradoxal, la urmări nedorite : fosta elevă Brezoi Ana, „fruntașă a clasei", cu un respectabil palmares de note mari, devenise arogantă, încrezută, antipatizată de restul colegilor. A trebuit să i se ridice funcția de responsabilă a clasei, deoarece în locul admirației firești calitățile ei stîrneau, dimpotrivă, animozitate. **„Există o adevărată problemă a vîrfurilor"** recunosc pedagogii acestei școli. Lărgind sfera, se poate spune că succesul, ca și insuccesul, **sînt fenomene care pot dăuna în aceeași măsură personalității în formare, atunci cînd influențele lor nu sînt bine urmărite și zăgăzuite.**

„Dacă nu înveți, te dăm afară"

Profesorul Chircev, cu a cărei nemulțumire am început această anchetă, ne citează în schimb din abundență cazuri de tip contrar. **Tînărul timorat, pus în situația „ori — ori", etichetat ca „slab" sau ca „incapabil", în neputință de a schimba impresia odată creată.** Unui elev de 15 ani, talentat ghitarist, pianist, saxofonist, i se spune ritos : „dacă nu te ții de carte, te scoatem din școală". În realitate acesta, orfan de părinți, lipsit de climatul familiar, resimțea un puternic **complex de inferioritate, pe care „ultimatum-ul" n-a făcut decît să-l crească.** Dacă pe baza talentelor sale muzicale i s-ar fi dat, de pildă, însărcinarea de a forma o orchestră a școlii el ar fi cîștigat prestigiu, în ochii altora și ai lui însuși, ceea ce i-ar fi creat o obligație lăuntrică să învețe la alte materii... „Greșeală psilologică grosolană" — conchide profesorul Chircev.

Singura ? Iată și cazul, dintr-un liceu clujean de prestigiu, cînd un elev pasionat de istorie comite vina de a o contrazice pe profesoară în timpul explicațiilor acesteia. Nimeni nu recomandă, desigur, elevului, să pară „mai deștept decît profesorii" și din acest punct de vedere, el merita o observație. Dar de aici pînă la : „lasă că te prind eu cu materia neștiută"... e un drum !... **Sub impulsul amenințării, elevul învață cu îndîrjire la această materie (în dauna altora, uneori), trăiește, în cursul orelor, tensiunea boxerului încolțit și, cum e normal, odată capotează.** „Aha, te-am prins !"... Faptul s-a petrecut mai de mult și a fost ulterior reparat. Media finală a fost bună. Fără îndoială, tînărul știe astăzi multă istorie. **Dar, un amănunt : detestă materia pe care altă dată o îndrăgise.**

În sfîrșit, un ultim caz prezentat tot de catedra universitară clujeană : un băiat de 14 ani dobindește deprinderi rele (pleacă de acasă, fură). Părinții se gîndesc, pe bună dreptate, să-l scoată din mediu, drept care se mută de la București la Cluj (renunțînd la unele condiții mai bune de care dispuneau în Capitală). **Dar „dosarul" vine după copil, în noua școală. Diriginta e vigilentă : dacă lipsește vreun obiect unui elev, vinovatul se cunoaște dinainte.** Colegii sînt puși în temă, și defectele unora din ei înfloresc în voie : încep să-l „spioneze" pe noul venit, raportînd de urgență orice delict, fie și imaginar. **Băiatul se îndîrjește,** personalitatea sa se deformează treptat, vechile deprinderi reapar („dacă tot mă acuză, să aibă de ce") punîndu-i în gravă primejdie viitorul. Psihologul citat, fiind solicitat să caute o soluție, propune mutarea la o altă școală, dar cu condiția ca acolo să nu mai știe nimeni (în afară de cei în drept) de „trecutul" copilului. Diriginta însă protestează vehement : „cum, toată munca mea să fie dată la o parte ? !"... În ce constă „munca" ei, se vede lesne : în a pune o etichetă unui tînăr, menită să-l însoțească tot restul vieții... Nu cumva eticheta ei să fie înlăturată !...

False diagnostice

Nimeni nu contestă faptul că școala, împreună cu familia, reușesc în cele mai multe cazuri să cunoască personalitatea tînărului și să ajute la formarea ei armonioasă. Fiecare liceu și facultate se mîndrește cu absolvenții de frunte, care au parcurs, mai departe, drumuri demne de cinste. Nu scepticismul, ci luciditatea ne îndeamnă însă să atragem atenția asupra riscurilor de eroare. Pedagogii adevărați le cunosc, și nu se sfiesc să le discute. Cum însă aci nu analizăm situații școlare, ci **aspecte morale,** nu mă voi opri asupra problemei notelor. Nici asupra unor iluștri corigenți, ca, de pildă... Camil Petrescu (la fizică). Cîteva cazuri relatate de profesori relevă însă posibilitatea unor diagnostice false care acuză o prea mare grabă, o evaluare pripită a calităților și defectelor. Desigur, există un moment cînd se produce pe față efectul calităților, al înzestrărilor unui tînăr. Îl numim „maturizare" ori altfel. În cîteva cazuri producerea acestui moment a infirmat falsele diagnostice care însă pot fi prevenite, evitate, ținute la distanță. Despre „autocunoaștere" — care poate grăbi „maturizarea" — ne-a vorbit cu pasiune profesoara Popescu-Ciocoiu. Ea e convinsă că prin înțelegerea proceselor psihologice de către tineri, ei se pot cu timpul analiza pe ei înșiși într-un spirit lucid și critic. E o metodă utilă, fără îndoială, care combinată cu alte mijloace de educație, dă roade vizibile. **De ce însă, în alte cazuri, se așteaptă „procesul spontan" — care poate să apară sau nu ?**

„Ne lipsește timpul" — mărturisea sincer un director de școală. O mulțime de preocupări mărunte, tracasante, fac uneori din profesor un meseriaș. Munca de predare, de pregătire școlară, e mai vizibilă, mai imediată... Cîte o dată trebuie să ne mărginim la ea. A cunoaște pe toate laturile personalitatea tînărului e un proces îndelung, migălos, care, în condițiile noastre, nu poate fi întotdeauna dus pînă la capăt"... Să nu se înțeleagă acest citat ca un reproș adus autorului său ; dimpotrivă îi putem fi recunoscător pentru recunoașterea deschisă. Fiindcă aspectul e foarte răspîndit, chiar dacă nu-i întotdeauna recunoscut.

Graba, graba !...

Profesorul Andrei Dancsuly de la Universitatea „Babeș-Bolyai", este specialist în pedagogie. În această calitate, ne vorbește pasionat despre supraabundența programei analitice, care ajunge uneori să reducă educația la o singură preocupare : înghițirea paginilor de manual. „La Institutul Politehnic, am constatat că mulți studenți, din anul întîi nu înțeleg mai nimic din explicațiile profesorilor, într-atît de aglomerată e materia. În școlile medii s-au luat măsuri de reducere a manualelor ; s-au redus într-adevăr, dar... prin concentrare. Acum se întîmplă ca două pagini să spună cît 5 înainte, fiind în schimb mai dense, mai greoaie, mai greu „digerabile". Un caz autentic : un elev din clasa a VIII-a mărturisește că nu mai are timp să înțeleagă, să gîndească el însuși ceea ce învață, din cauza abundenței de noțiuni, și atunci, se mărginește la **memorizare.** El este **conștient că nu e bine ceea ce face,** însă declară **că nu are altă soluție".**

— Ce se întîmplă, în aceste cazuri, cu personalitatea tinerilor noștri ? intervine profesorul Chircev. Un număr (destul de redus), reușește să cuprindă întreaga materie, s-o înțeleagă, făcînd mari eforturi intelectuale și consumînd mult timp. Să nu ne mirăm că o bună parte a acestora ajung în facultate obosiți, sleiți de puteri. Fenomenul e de observație curentă. **Din fericire,** majoritatea elevilor **se conservă,** refugiindu-se într-un sistem de lucru mai comod : gîndirea fiind foarte fragilă, ei recurg la mecanisme filogenetice mai vechi, ca de pildă, **memoria mecanică.** Pe plan moral, aceasta înseamnă obișnuința cu **moduri facile,** ceea ce poate deforma caracterul și implicit personalitatea. Cel ce nu observă aceasta se poate declara mulțumit. Tînărul „știe"... Dar **cum** știe ? Și cît îl va putea interesa, mai tîrziu, din ceea ce a învățat mecanic ?... Am aflat că **pe un elev de școală medie, îl pasionează speologia. Foarte frumos, numai că această materie nu se învață în școli medii ! De ce nu l-au pasionat geografia, matematica, fizica, istoria — adică ceea ce studia atunci efectiv ? Nu cumva fiindcă personalitatea lui (mai exact : elementul „interes" din noțiunea de personalitate), era strivită de efortul mecanic pe care trebuia să-l facă ?"**

Refugiul

Iată așa dar o „contradicție" : eforturile fiecărui tînăr se îndreaptă într-o direcție, dar el își alege, intuitiv, o alta. Cel cu aptitudini artistice este mînat de obicei de către instinct. Dar există o „aptitudine speologică", la această vîrstă? La Constanța, mai mulți tineri întrebați asupra domeniului care-i pasionează, s-au referit, fie la construcția de nave (firesc, în acest oraș !), fie la sinteza maselor plastice, fie la astronomie, fără ca vreuna din aceste veleități să fi fost generată de materia lor de studiu. „Romantismul tinereții", s-ar spune, dar viitorul constructor de vapoare sau astronom era slab la matematică, cel ce voia să sintetizeze noi substanțe se descurca greu cu anorganica"... **nimeni nu poate pretinde unui elev să viseze în limita programei analitice, dar, de multe ori, aceste refugii, în care descoperim trăsături ale personalității neafirmate pînă atunci, se consumă în sine, fără a se axa pe pregătirea lor propriu-zisă. De aci, acel decalaj între profesia aleasă și vocație. De aci, valențe nobile care ne scapă, și care, dacă ar putea fi vreodată calculate, ar echivala, probabil, cu o energie uriașă, nefolosită vreodată !**

Profesorul de limba română **Ioan Goia,** din Brașov, ne vorbea, de pildă, de tînărul Ștefan Cioacă, care s-a afirmat recent ca poet, fără să fi strălucit în școală la limba română : „era un spirit refractar la riguozitatea științifică, nu avea aplicații la metodică". Foarte posibil ; doar nu orice talent literar are aplicații la metodică ! (nu ne rostim, în cazul citat, asupra valorii talentului, dar atîtea exemple o dovedesc). Poate că Ștefan Cioacă va ajunge departe pe acest drum, poate că nu — cine știe ? Problema e însă alta : **„discutăm cazul acesta abia după ce-i cunoaștem evoluția** — arată pe bună dreptate profesoara de fizică Maria Sorescu — **dar de ce nu l-am discutat mai înainte?"** Această întrebare indică — cred — nodul problemei : **personalitatea trebuie ghicită în cursul formării ei, nu după ce s-a afirmat.** Pentru că s-ar putea să nu se afirme, sau să se afirme greșit, cum se întîmplă, probabil, în unele cazuri...

Opt, sau opt mii ?...

Conferențiarul Pufan se referea cu energie la intervenția autoritară a psihologului în perioada în care personalitatea tînărului se cristalizează. „Profesorul de psihologie își înțelege rareori menirea de a contribui **eficient,** nu numai prin lecția didactică, la dezvoltarea personalității. Poate ar trebui create posturi speciale, de psihologi școlari. Sînt destui specialiști care ar putea face asta. O dată rezultatele dovedite, după o perioadă experimentală, s-ar putea impune și generaliza necesitatea acestei funcții".

Ideea nu reprezintă o anticipație. Există de pe acum asemenea psihologi. Sînt deocamdată opt cu totul (trei la București, trei la Cluj, unul la Iași, unul la Brașov), fiecare avînd afectată cîte o jumătate de normă, în afara celei didactice. Pentru a vedea în ce constă munca lor (nu însă și rezultatele, timpul fiind prea scurt), să-i dăm cuvîntul profesorului **Ioan Popa,** psiholog școlar, la liceul „George Coșbuc" din Cluj : „Ne îndreptăm în trei direcții : **cunoașterea** tinerilor, studierea procesului de **adaptare** și în principal **orientarea profesională.** În domeniul cunoașterii, colaborăm cu diriginții și profesorii tuturor materiilor, care-și trec observațiile lor pe fișa special alcătuită. Adaptarea, problemă încă insuficient studiată, o analizăm în „ședința de muncă dirijată", cu grupuri restrînse de elevi care prezintă dificultăți de înțelegere, în scopul de a le furniza o metodă de lucru. Orientarea profesională include o serie de etape, de la informarea asupra diferitelor profesiuni, la etapa opțiunilor succesive, prin care trec cei mai mari, înainte de absolvire".

Psihologul a insistat asupra unor detalii ale acestei munci, care depășesc cadrul problemei noastre. Un lucru însă e clar de pe acum : **nu opt, ci poate opt mii de asemenea specialiști, care să cuprindă școlile din toată țara, lucrînd cu metode științifice și îndrumați de un for științific unic, ar determina fără îndoială, succese remarcabile în dificila muncă de depistare și formare a personalității.**

Și alte soluții

Ele se întrevăd și din cele spuse pînă acum, dar e bine să cităm cuvîntul specialiștilor, fără a ocoli unele contraziceri :

Conf. Pufan : „Cea mai urgentă problemă mi se pare că este simplificarea, ușurarea materiei care se predă azi elevilor și studenților. În etapa actuală a dezvoltării științei nu se mai poate pretinde cunoașterea tuturor cuceririlor ei, ci numai a celor absolut necesare activității profesionale de mai tîrziu. Poate că desființarea frecvenței obligatorii, posibilitatea (în învățămîntul superior) de a da unele examene dificile mai tîrziu și, eventual renunțarea la repetenție în cazul deficienței la o singură materie, ar putea contribui la o dezvoltare mai pregnantă a personalității tînărului nostru".

Prof. Dancsuly : „Repetenția în învățămîntul superior, a fost și va fi întotdeauna necesară în unele cazuri. Dar esențial este că azi, cînd cunoștințele științifice se dublează din 10 în 10 ani (după datele statistice), **trebuie renunțat hotărît la ideea dezvoltării enciclopedice.** Ceea ce s-ar cere tînărului în primul rînd, este stăpînirea unui **instrument de lucru** pentru profesia sa viitoare, în care va avea tot timpul să-și completeze cunoștințele cu datele „la zi".

Prof. Zörgö (Universitatea „Babeș Bolyai" psihologie) : **„Să nu ne facem totuși iluzii : nu putem reduce din datele științifice tot atît de mult cît se adaugă prin progresul lor continuu.** Esențialul este să se găsească mereu **metode noi de însușire** care să-l scutească pe tînăr de suprasolicitări. În evul mediu aritmetica era considerată o știință grea, și azi se învață în clasele elementare. S-a produs în 500 de ani un salt de metodică. În veacul nostru asemenea salturi ar trebui să se producă la fiecare 5—10 ani !... Aci mi se pare că e cheia pedagogiei moderne și, totodată, a formării armonioase a personalității tînărului de azi".

Prof. Ioan Popa : „Degeaba vom renunța în școala medie la unele detalii ale disciplinelor, dacă la concursurile de admitere în facultăți **tocmai cunoașterea acestor detalii** au un rol esențial în stabilirea mediei de trecere"...

Prof. Chircev : „Într-adevăr, există azi un fenomen de masă : de prin clasa a X-a mulți elevi buni la toate materiile devin buni numai la grupul de materii care li se cere pentru admiterea în învățămîntul superior. **De ce această unilateralizare precoce a personalității ?** Admiterea ar trebui să fie în primul rînd o investigare a **sistemului de gîndire, a orizontului intelectual,** nicidecum a cantității de date acumulate !"

Prof. Dancsuly : „Astăzi activitatea în școli se desfășoară **frontal :** li se cere tuturor același lucru, în aceeași formă **criteriul fiind nivelul mediu de înțelegere.** Sistemul mi se pare depășit : cred că munca frontală trebuie combinată cu **munca individuală,** prin diferențierea temelor în funcție de personalitatea tinerilor. S-ar putea intensifica, în acest sens, **activitatea cercurilor extrașcolare.** S-ar putea lucra uneori și în clase, **pe grupe,** cu accent pe munca individuală a fiecăruia. Dar pentru aceasta e nevoie de timp — și timpul nu se poate obține decît prin degajarea materiei obligatorii"...

*

Iată, deci, că raidul nostru, vrînd să cuprindă cît mai multe laturi ale problemei personalității tînărului, a ajuns, vrînd-nevrînd, să se circumscrie la unele probleme ale școlii. **E și firesc, de vreme ce orice tînăr își petrece azi cel puțin opt ani pe băncile ei, de vreme ce nu se poate concepe o educație modernă fără o solidă pregătire școlară...**

Dar, dincolo de sălile de clasă și de aule, personalitatea mai suferă și alte procese de formare sau de... deformare — în familie, în cercul prietenilor, la serviciu, în viața personală... Vom încerca într-un alt raid, s-o urmărim și pe aceste multiple căi.

Desen de LILIANA ȚĂRUȘ

SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI

SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI

AZI INFORMAȚII • INFORMAȚII

Primirea de către tovarășul Emil Bodnaraş a delegaţiei Asociaţiei de prietenie sovieto-române

Prim vicepreşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Socialiste România, Emil Bodnaraş, a primit, miercuri la amiază, pe membrii delegaţiei Asociaţiei de prietenie sovieto-române: Ivan Grigorovici Kovali, membru supleant al C.C. al P.C.U.S., secretar al C.C. al P.C. din R.S.S. Tadjică, conducătorul delegaţiei, H. Muzafara, secretar al Comitetului de partid din oraşul Samarkand, Eroul Muncii Socialiste, M. I. Frolova, lucrătoare în colhozul „Maxim Gorki" din regiunea Moscova, A. I. Barmenkov, vicepreşedinte al Asociaţiei „Znanie" din R.S.F.S. Rusă, P. U. Manjosov, secretar al Comitetului de comsomol al depoului de locomotive din oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, regiunea Voronej, şi Eroul Muncii Socialiste V. V. Ivanov, tehnician principal la Uzinele de laminate din Leningrad, care se află în ţara noastră cu prilejul manifestărilor consacrate semicentenarului Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.

De asemenea, împreună cu membrii delegaţiei, au fost primiţi cosmonautul Pavel Popovici şi soţia sa, Marina Lavrentieva Popovici.

La întrevedere, care s-a desfăşurat într-o atmosferă caldă, prietenească, au luat parte general colonel Ion Ioniţă, ministrul forţelor armate, şi acad. Petre Constantinescu Iaşi, vicepreşedinte al Consiliului General A.R.L.U.S.

A fost de faţă A. V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la Bucureşti.

(Agerpres)

PRIMIREA DE CĂTRE PREŞEDINTELE MARII ADUNĂRI NAŢIONALE A UNOR OASPEŢI DIN TURCIA

Preşedintele Marii Adunări Naţionale a Republicii Socialiste România, Ştefan Voitec, a primit miercuri după-amiază pe Saadettin Bilgic, ministrul transporturilor şi comunicaţiilor din Turcia, Amil Artus şi Sadi Kocas, senatori, şi Sadun Aren şi Ceyakmaz Cevad, deputaţi, sosiţi în ţara noastră cu prilejul inaugurării cursei aeriene TAROM Bucureşti-Istanbul.

Miercuri la amiază s-a înapoiat în Capitală delegaţia guvernamentală şi de partid, condusă de ministrul petrolului, Alexandru Boabă, membru supleant al C.C. al P.C.R., care, la invitaţia guvernului Republicii Algeriene Democratice şi Populare, a participat la festivităţile ocazionate de cea de-a 13-a aniversare a începerii revoluţiei algeriene — sărbătoarea naţională a Algeriei.

Din delegaţie a făcut parte şi Petru Burlacu, adjunct al ministrului afacerilor externe.

Delegaţia Uniunii Tineretului Cehoslovac condusă de Toth Andrej, secretar al comitetului regional Banska Bistrica al U.T.C., care la invitaţia C.C. al U.T.C. se află în ţara noastră, a vizitat unităţi industriale şi agricole, şcoli şi facultăţi, obiective social-culturale din regiunile Galaţi, Iaşi şi Bacău.

Miercuri la prînz delegaţia a fost primită la C.C. al U.T.C. de tovarăşul Ion Popescu, secretar al C.C. al U.T.C. La discuţii au participat activişti ai C. C. al U.T.C.

A fost de faţă Josef Koller, secretar II al Ambasadei R. S. Cehoslovace la Bucureşti.

Miercuri la amiază Ansamblul Folcloric al Uniunii Tineretului Comunist Leninist, care se află în ţara noastră la invitaţia C.C. al U.T.C., a depus jerbe de flori la Monumentul Eroilor Sovietici.

Au fost de faţă Ion Popescu, secretar al C.C. al U.T.C., activişti ai C.C. al U.T.C.

Miercuri după-amiază a părăsit Capitala cosmonautul sovietic Pavel Popovici, împreună cu soţia, care la invitaţia Consiliului General A.R.L.U.S. şi a C.C. al U.T.C. a participat la manifestările din ţara noastră prilejuite de sărbătorirea semicentenarului Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.

Ambasadorul Republicii Cuba la Bucureşti Manuel Yepe Menendez, a organizat miercuri la Uniunea ziariştilor o seară dedicată memoriei comandantului-erou Ernesto Che Guevara. Cu acest prilej a fost prezentat filmul documentar „Pînă la victoria finală".

CONCERT JUBILIAR

25 de ani de la înfiinţarea Filarmonicii „MOLDOVA" din Iaşi

În urmă cu un sfert de veac în vechea sală a Naţionalului ieşean, George Enescu inaugura prima staţiune permanentă a unei noi orchestre simfonice româneşti: Filarmonica „Moldova".

Visurile a numeroase generaţii de muzicieni — printre care Burada, Muzicescu, Caudella, Mezetti — prindeau viaţă.

Iaşul — străvechiul centru de cultură românească dobîndea o orchestră simfonică la pupitrul căreia, prestigioşi şefi de orchestră vor promova ani în şir mari valori ale creaţiei muzicale naţionale şi universale.

Concertele jubiliare închinate aniversării a 25 de ani de existenţă a formaţiei orchestrale ieşene au culminat zilele acestea cu un prestigios turneu în Capitala ţării. În „confruntarea" cu viaţa muzicală bucureşteană, atacînd cîteva piese fundamentale ale repertoriului simfonic şi vocal-simfonic, muzicienii ieşeni au demonstrat atributele unei formaţii de calitate: cultură stilistică, sudură între compartimente, perfectă pregătire tehnică (printre altele un acordaj de clasă !), profundă muzicalitate.

Noul nivel la care se prezintă Filarmonica ieşeană (cel puţin după turneul ei din 1957) este desigur determinat de reînfiinţarea Conservatorului ieşean.

Tineri instrumentişti au adus în toate partidele ansamblului vigoare, un plus de pasiune, o temeinică pregătire tehnică.

În programele celor două concerte simfonice de la Ateneu, dirijorul George Vintilă a tălmăcit piese de prim ordin ale literaturii muzicale: Requiem-ul de Verdi, Simfonia I — de Enescu, Uvertura la opera „Maeştrii cîntăreţi" de Wagner.

Fără îndoială că în Simfonia lui Enescu, Filarmonica a dat măsura capacităţilor sale interpretative. Eroicele imagini ale introducerii, evocatoarele pagini ale muzicii lente, întreg suflul primei mari meditaţii simfonice enesciene, au sunat în coordonate stabilite de o decenală experienţă artistică.

Alături de cele două simfonice, un concert coral a conturat dimensiunile unui nou ansamblu al Filarmonicii ieşene: Corul „G. Muzicescu". Un program substanţial (jumătate din el închinat unor lucrări româneşti) a fost tălmăcit sub conducerea lui Ion Pavalache cu sensibilitate, cu o largă gamă de nuanţe.

Calitatea turneului muzicienilor ieşeni ne face să amintim din nou necesitatea unei prezenţe periodice pe scenele Capitalei a formaţiilor artistice din celelalte centre muzicale ale ţării.

IOSIF SAVA

SPORT

• Sala Floreasca din Capitală, va găzdui astăzi primul meci dintre echipele Steaua Bucureşti şi Panathinaikos Atena, contînd pentru primul tur al „Cupei campionilor europeni" la baschet masculin.

• Selecţionata de fotbal a statului Sao Paulo (Brazilia) susţine astăzi pe stadionul Republicii din Capitală al doilea joc din cadrul turneului pe care îl întreprinde în ţara noastră. Fotbaliştii brazilieni vor întîlni, cu începere de la ora 17, selecţionata divizionară a României.

• Aseară, în ultima zi a campionatului european masculin de volei de la Istanbul, echipa României a învins cu scorul de 3—1 (15—5, 11—15, 15—13, 15—8) echipa Ungariei. Echipa României a ocupat locul 5 în clasamentul final, fiind urmată de Ungaria, Iugoslavia şi Italia. În competiţia feminină care a avut loc la Ankara şi Izmir, echipa României s-a clasat pe locul 9. În ultimul joc voleibalistele române au întrecut cu 3—0 echipa Turciei

11 ŞI 12 NOIEMBRIE 1967

HOCHEI ROMÂNIA - ELVEŢIA

ABDICAREA PREMIANTULUI

(Urmare din pag. I)

gaci, ca-ntr-un spectacol jucat fără talent. Încerca să aibă un limbaj mai liber, de şmecher. Evident că părea ridicol. Dar el nu-şi da seama. Nu învăţa acasă, nu-şi pregătea temele, cerea şi el caietul vreunui coleg să copieze tema sau o problemă pe care el, altfel, o rezolva cu mare uşurinţă, s-a îndîrjit să ia note proaste, să apară în clasă ca unul căruia nu-i pasă de note. Dar, v-am spus, rolul nu i se potriveşte, se îndîrjeşte degeaba, băieţii pe care a crezut că-i cîştigă, îşi bat şi acum joc de el, de stîngăcia lui, de eşecurile pe care le are cînd încearcă să copieze, cînd aşteaptă să i se sufle; ei ştiu că Marian nu chiuleşte decît pentru a apărea în faţa lor ca viteaz. Dar el nu înţelege..."

Punem punct aici relatării discuţiei dintre cei doi (dirigintele — poate mai puţin tatăl, care, în disperarea lui s-a pierdut cu firea — va găsi, după cîte am înţeles, calea pentru a-l determina pe Marian să redevină el însuşi. Sîntem convinşi, din moment ce a reuşit să afle de la el ce anume a determinat curbura vieţii şcolare) şi reporterul continuă discuţia cu dirigintele socotind că semnificaţia cazului nu admite singularizarea lui ci implică *abordarea frontală a atitudinii unor elevi faţă de efortul şcolar şi rezultatele obţinute*, cît şi pentru ce *se preţuiesc aceştia*. Evident, ne-am asumat riscul suspiciunilor din partea unor adolescenţi care nu acceptă, din frondă, criteriile exacte de valoare ale aprecierilor şcolare. Dirigintele îmi răspunde...

„Nu socotiţi cazul, situaţia creată în clasă ca ceva — maiintîlnit. De cînd şcoala e şcoală şi elevii elevi, şcolarii le-au dat colegilor etichete, i-au categorisit ferm şi fără drept de apel — îndreptăţit sau neîndreptăţit. Ar fi un non-sens să-i oprim să o facă, dar nu trebuie să ne ferim să spunem că devine îngrijorătoare răsturnarea tot mai frecventă a ierarhiilor în aprecieri, că, pe undeva, trebuie pledat pentru a reabilita nişte titluri şi merite şcolare evidente.

Un elev din clasa a VIII-a mi-a mărturisit că el a renunţat la o categorisire simplă a elevilor: elevi foarte buni, buni, elevi mediocri şi slabi la învăţătură, elevi care învaţă şi elevi care nu învaţă — de teamă să nu fie ridicol, să nu apară puştan neiniţiat în faţa unui grup de elevi dintr-a XI-a care l-au admis printre ei — şi a adoptat o categorisire a lor pe care mi-a destăinuit-o. Am aflat, astfel, evident nu pentru întîia oară, că premianţilor trebuie să le fie ruşine că sînt premianţi, mai întîi pentru că fac rău clasei, dovedind profesorilor că li se poate cere mult, apoi, pentru că de dragul unei diplome şi al cîtorva cărţi primite la sfîrşit de an, pentru cuvinte de laudă din partea profesorilor şi a părinţilor, renunţă la bucuriile unei vieţi lejere, eliberate de prea multe obligaţii şcolare. Elevilor care iau note mari la toate materiile trebuie, de asemenea, să le fie ruşine pentru aceasta întrucît se vede de la o poştă că sînt tocilari, nu se disting prin ceva anume, printr-o înclinaţie spre ceva, elevi roboţi, buni la toate, care pot realiza tot ceea ce le cer profesorii. Şi mai sînt, nuanţîndu-i de tocilari, elevi papagali; mai sînt elevi de ultimul trimestru, care învaţă numai la sfîrşit de an, „trag tare", să treacă clasa, şi proştii, care-şi merită soarta pentru că n-au habar cum să trăiască „fără probleme".

„Nu generalizez, am observat însă că în ultimele clase de liceu destul de mulţi elevi fac o chestiune de bravadă, de orgoliu să fie superiori elevilor de rînd, care-şi dobîndesc rezultatele şcolare muncind".

„Aveţi dreptate. Mi s-a întîmplat să întîlnesc *elevi buni care se ţenează să se ştie despre ei că muncesc mult, cu rîvnă şi învăluie activitatea lor în aparenţa că notele nu-i interesează, că le obţin cu uşurinţă.*

La vîrsta aceasta, elevii sînt capabili de o anume semeţie, să devină răutăcioşi, să fig nească, să dea verdicte supe rioare, neacceptînd în juru-l decît pe cei care li se confor mează, comportare care as cunde pe undeva invidia lipsa de voinţă de a fi şi foarte buni. Vroindu-se non conformişti se detaşează d acele lucruri mărunte — con siderate de ei aşa — puşteş Mimează superficialitatea afişează simpatia pentru c superficiali, chiar dacă ei, în tr-ascuns, învaţă. Nota o con sideră ca un stimul pentru ce de la primară, ei se vor pre ţuiţi pentru ceea ce înseamn ei în afara notelor, uitînd ins că înseamnă ceva, acum, toc mai prin învăţătură, prin ac tivitatea esenţială. Vor fi exis tînd şi tocilari şi sîrguincio din aceia care transformă fie care lecţie într-o poezie d memorat, poate pentru că aş au apucat să înveţe sau pen tru că facultăţile intelectua nu-i ajută mai mult. N pledăm aici pentru reab litarea lor. Dar a incr mina efortul de învăţ tură, a zimbi ironic sau a lip de la serbarea de sfîrşit de c pentru că nu te interesea „parada premianţilor", lăsîn du-i pe cei mici şi pe părin spectatori la „acoperirea fru ţilor cu lauri" — e cu tot altceva. Este o mentalitate ca atenţează poate la ceea ce a mai frumos anii de şcoală zilele dedicate lecţiilor, moţiile notelor, premiil „Nu învăţ pentru notă devine o formulă supă rătoare, care degenerează cele din urmă într-o viaţ frauduloasă în sensul că an cei mai setoşi de cunoştinţ şi cei mai fertili pentru acu mulări sînt lipsiţi delibera tocmai de ceea ce este esen ţial — învăţătura. Totuşi nu tele, trecerea cu bine a clase examenul luat dau conţinut valoare vieţii şcolare. Intre învăţa şi a nu învăţa nu exist nimic — nici şanse, nici in piraţie, nici baftă. Există m multe feluri de a învăţa, exist inteligenţe nuanţate, există fort diferit. Eu, evident, în clin spre învăţătură, spre fortul maxim".

LUCREŢIA LUSTIG

REGIZORUL SPECTACOLULUI DE ESTRADĂ

(Urmare din pag. I)

în acest decor. Costumele oglindesc şi ele concepţia regizorului despre costumul de teatru, sau, în unele cazuri, trădează jurnalele de modă pe care acesta le-a răsfoit în ultimul timp.

În acest mod nu mi se pare exagerată afirmaţia că spectacolul de estradă este un spectacol de regizor, ca filmul; în care creatorul unic, definitiv, responsabil, este acela care concentrează creaţia tuturor colaboratorilor în focarul intenţiilor sale artistice.

În general, regia de estradă s-a bucurat pînă în prezent de aprecieri foarte sumare, concentrate în expresii ca „drăguţă", „inventivă", „ingenioasă", „dinamică", sau, mai cu seamă, „interesantă". *Există destule cronici care menţionează aportul regizorului în spectacol plasat undeva între pantofii nelustruiţi ai membrilor orchestrei şi tonul neamical, arogant, al controlorului de bilete.* În mod paradoxal, acest plasament este uneori pe deplin meritat, real, exprimînd exact natura aportului regizoral. Pentru că, nu de puţine ori, munca directorului de scenă se reduce la cîteva succinte indicaţii tehnice, şi acestea absolut elementare („intraţi pe aici", „ieşiţi pe acolo", „apropiaţi-vă de microfon" sau „depărtaţi-vă" etc.). Astfel încît, ceea ce trebuie să aparţină de drept domeniului artistic, gîndirii scenice, creatoare, se transformă într-un meşteşug altminteri foarte important în teatru, dar incapabil să realizeze numai prin el însuşi *arta* spectacolului.

Am văzut odată un regizor de la televiziune care lucrînd un concert pe scena unui teatru de estradă a convocat toţi soliştii la o repetiţie şi a început să descifreze (la figurat şi chiar la propriu...) textele muzicale. Tentativa a produs consternare, nemulţumiri şi chiar reclamaţii la direcţie, lucru pe deplin firesc, întrucît oamenii nu erau obişnuiţi cu asemenea procedee. Dar ce i-a îngrijorat cel mai mult pe cîntăreţi a fost faptul că regizorul de mai sus şi-a permis chiar să le dea unele indicaţii de interpretare, lucru într-adevăr nemaiîntîmplat. Pînă la urmă, spre consolarea generală, premiera concertului n-a mai avut loc iar „ordinea planetelor a fost restabilită în univers".

Dar acesta este numai un aspect, care şi el suportă unele explicaţii suplimentare.

Desigur că *în genul estradei actorul este el însuşi un personaj. Tănase a fost un personaj al genului revistei şi nimeni nu i-a pretins niciodată să fie altceva.* În acest sens munca regizorului cu interpreţii ar trebui să se desfăşoare în sensul viziunii generale, de ansamblu, asupra spectacolului. Nici un regizor nu-l va putea învăţa pe Puiu Călinescu să fie mai Puiu Călinescu decît este, sau pe Horia Căciulescu să fie Horia Căciulescu. *Interpretarea poate năzui spre îmbinarea cît mai armonioasă între personajul pe care-l reprezintă actorul şi materialul pe care-l interpretează.*

Dar problema principală rămîne acea a imaginii pe care o creează *spectacolul*, fantezia, umorul său.

De ce ne-am obişnuit să auzim numai „textul n-are umor", şi niciodată „regizorul n-are umor"? De ce trebuie să rîdem, în mod obligatoriu, numai de ceea ce se spune şi niciodată de ceea ce se vede? Decorul nu trebuie să aibă umor? Dar muzica? Dar dansurile? Cunosc cîteva spectacole de estradă care la lectură au dovedit virtuţi comice remarcabile pentru ca, ajunse pe scenă, acestea să dispară cu desăvîrşire. Ce aduce regizorul estradei în plus în spectacolul său, faţă de textul pe care i l-au pus la dispoziţie autorii Cum adaugă el propria sa far tezie şi propriul său umor la celea, cîte există, ale autorilor

Sigur că problemele sînt mu mai diverse şi necesită discu mai ample, legate de pregătir profesională, de specializarea, c cultura regizorului de estradă etc

Dar...

Nu cumva, datorită numărul lor foarte redus pe scară naţi nală, unii dintre regizori sînt obligaţi să călătorească prea mu între un teatru din Bucureşti unul din provincie, montînd repezeală spectacole de estrac sau concerte cu indigo?

Nu cumva există prea puţi preocupare pentru a se pregă generaţia regizorilor de mîine Tinerii noştri regizori de estrac sînt astăzi, vai, destul de bătrî şi numai faptul că în decurs unei activităţi de 10—15 ani şi-au dobîndit încă o maturita artistică, îndreptăţeşte, în con nuare, calitatea lor de tineri.

Altminteri, rămîne de netăg duit faptul că *nivelul gener al regiei în teatrul dramatic es mult superior celui în cadrul c ruia se desfăşoară spectacolele estradă.* Ceea ce s-a cîştigat în tr-o parte, chiar în materie fantezie şi de umor, nu pare fi un cîştig în cealaltă parte. Es absolut de mirare cum genul c mai deschis înnoirilor, se agi anemic în apa joasă a rutin şi a conformismului artistic. Ca sînt. la ora actuală, Giurchesc Penciulescu, Esrig, Cernescu, estradei? S-ar părea că flux nevăzut care trebuia să circu fără întrerupere dintr-o parte în tr-alta, animînd spiritul, deşte tînd gîndirea creatoare, stim lind-o, s-a oprit la un mome dat într-un punct, ca într-o tr gedie a vaselor comunicante.

AUREL STORIN

PEŞTERA – satul şi oamenii săi

(Urmare din pag. I)

lion în îngrăşăminte chimice şi a „economisirii" acestor bani; a deschiderii de şantiere pe terenurile în pantă şi pe păşuni şi a conservării unor astfel de eforturi...

Zootehnia, legumicultura, pomicultura au fost şi ele atent observate.

„Totul rămîne la trăinicia castelului de nisip dacă ne gîndim numai la a privi prin lunetă spre perspectiva viitorului şi nu facem ceva să devansăm timpul, să ne apropiem viitorul, să transformăm, prin muncă, visul în realitate" — spunea tinerilor, într-o zi, tovarăşul Mătrescu. Şi la Peştera, tineretul, alături de toţi sătenii, participă cu însufleţire la deschiderea acestui uriaş şantier ale cărui coordonate finale le-au stabilit în planul de perspectivă.

Nu o dată din partea tinerilor a venit angajamentul: „dintre noi încă doisprezece vom lucra în zootehnie"; „luăm asupra noastră acţiunea de îmbunătăţire a păşunilor", „vom lucra la terasarea dealurilor"; „mergem oriunde, nu ne menajăm nici un efort pentru a ne pregăti într-una din noile meserii ce le pretinde şi cu care se mîndreşte satul".

— Cum vă imaginaţi cooperativa agricolă, satul de peste cîţiva ani? Care vă este aportul?

— De cîteva ori mai bogată decît este acum. Şi, fireşte, la fel şi satul. Nu vom mai vorbi de „terenurile de pe pantă" şi de „terenurile de pe vale". Pentru că le vom face la fel de roditoare — prin mecanizare, corecturi, fertilizări, irigaţii — le vom identifica prin numerotarea tarlalelor. Ca să ajungem acolo vom munci! Dar nu oricum ci, cît mai mult cu putinţă, după carte (Ion Dănciu — 26 de ani, brigadier).

— Eu ştiu, cooperativa noastră va fi aşa cum ne-a înfăţişat-o tovarăşul inginer la o şedinţă: mare, bogată, recoltele de grîu şi porumb de cîteva ori mai bogate ca acum, cu vaci şi oi multe, cu 2 000 de porci graşi vînduţi în fiecare an, cu patru milioane litri lapte ce vor scurge în fiecare an pe conducta ce ne va lega cu centrul de industrializare.

Cu treizeci de milioane venituri anual. Satul? — oglinda cooperativei: oraş în toată regula. Ce fac eu pentru a asigura acest succes? Muncesc şi învăţ; învăţ şi muncesc. Mă întrec cu ceilalţi îngrijitori, mă întrec cu mine. (D-tru Goşa — 24 ani).

— Noi visăm — şi e normal să visăm — spre ceva care să se apropie de perfecţiune, care să asigure eficienţa cea mai mare muncii noastre — fizice sau intelectuale. Ca să ajungem acolo trebuie, înainte de toate, să asigurăm pătrunderea noului, noi înşine să cercetăm. Şi, în loturi experimentale, în laboratoarele din cadrul cooperativei, noi cercetări (Aurel Ştefan — tehnician veterinar — 19 ani; Petre Cornea — brigadier zootehnist — 23 de ani).

— În cîţiva ani, cînd fiecare bucăţică de pămînt va produce, cînd zootehnia va fi ce se spune că ar trebui să fie — eu văd cooperativa noastră agricolă multimilionară — cu un venit de 30 milioane anual — cum a reieşit din calculele făcute la o adunare generală a U.T.C. cînd am vorbit de ce trebuie să facem noi, tinerii pentru valorificarea superioară a resurselor naturale. Atunci vom avea cel puţin 80 lei la ziua muncă, iar retribuţia se va face de două ori pe lună — (Aurelia Ştefănescu, cooperatoare — 16 ani).

O trăsătură comună a răspunsurilor: optimismul insuflat de dăruirea muncii. Două dintre cele mai autentice piste ce conduc spre succes, spre ce va fi cooperativa agricolă, comuna Peştera, peste cîţiva ani, în 1975, spre exemplu.

GH. FECIORU

ASTĂZI SE DESCHIDE

CONFERINŢA NAŢIONALĂ DE HEMATOLOGIE

Începînd de astăzi dimineaţă, Capitala ţării noastre găzduieşte o nouă şi importantă manifestare ştiinţifică: **cea de a II-a conferinţă naţională de hematologie.**

Studiile în domeniul anemiilor hemolitice şi sindromelor hemoragice au o deosebită importanţă practică şi teoretică pentru buna înţelegere a cauzelor şi mecanismelor acestor maladii.

Interesante teme de actualitate ştiinţifică au fost abordate de **Centrul de hematologie din Capitală. S-au făcut astfel cercetări de cinetică celulară studiate autoradiografic, de citogenetică, de ultrastructură a celulelor leucemice, de analiză cromatografică a acizilor nucleici din leucemii, de imunitate, de transplantare, de imunoserologie, de coagulare.**

Interesante rezultate au fost obţinute în domeniul pregătirii şi perfecţionării cadrelor de specialitate în domeniul hematologiei.

Sîntem informaţi că **se găseşte în curs de formare o reţea de hematologie clinică, se construieşte un nou Institut de hematologie cu o capacitate de 300 de paturi şi o secţie de cercetare înzestrată cu laboratoare pentru toate compartimentele de studiu ale hematologiei.**

„Cea de a II-a conferinţă naţională de hematologie — ne-a declarat conf. dr. **Emil Popescu** — vicepreşedinte al secţiei de hematologie a Uniunii Societăţilor de Ştiinţe Naturale, şeful clinicii de hematologie a Spitalului C.F.R. — **este menită să facă o largă trecere în revistă cercetărilor întreprinse în ultimul timp în domeniul hematologiei, să stabilească liniile de viitor ale acestor investigaţii.**

La lucrările conferinţei vor participa, alături de 200 de specialişti români, oameni de ştiinţă din zeci de ţări ale lumii (printre altele Franţa, Uniunea Sovietică, Italia, Olanda, Bulgaria.)

Fără îndoială că schimbul de opinii ştiinţifice, adînca analiză a cercetărilor hematologice pe care le vor prilejui lucrările conferinţei, care se vor desfăşura între 9 şi 11 noiembrie, vor contribui din plin la continua dezvoltare a şcolii medicale româneşti."

TEATRE • CINEMA • TELEVIZIUNE

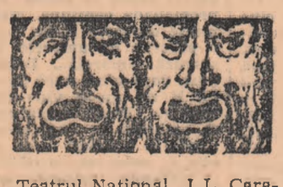

Teatrul Naţional „I. L. Caragiale" „Apus de soare" ora 19,30, Sala Studio „Întîlnire cu îngerul" ora 19,30. Opera română „Frumoasa din pădurea adormită" ora 19,30. Teatrul de stat de Operetă „Singe vienez" ora 19,30. Teatrul de comedie „Opinia publică" ora 20. Sala Studio „Kean" ora 20. Teatrul Giuleşti în sala Teatrului Evreesc de stat „Bietul meu Marat" ora 19,30. Teatrul „C. I. Nottara" B-dul Magheru „Lovitura" ora 19,30. Sala Studio „Cînd luna e albastră" ora 20. Studioul Institutului de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" str. 30 Decembrie nr. 9 „Ulciorul sfărîmat", „Cîntăreaţa cheală" ora 20 Teatrul Ţăndărică „Iarmarocul piticului Clip" ora 17.

O FATĂ FERICITĂ — ecran lat — film colorat rulează la Patria (orele 9,30; 14; 16,30; 19; 21,30). De la 8 noiembrie **O FATĂ FERICITĂ**: Festival (orele 11; 13,30; 16; 18,30; 21). Feroviar (orele 9; 11,30; 14; 16,30; 19; 21,30), Excelsior (orele 8; 10,30; 13; 15,30; 18; 20,30), Modern (orele 9; 11,15; 13,45; 16; 18,30; 20,45), Luceafărul (orele 8; 10; 12,15; 14,30; 16,45; 19; 21,15), Bucureşti (orele 8; 10; 12,15; 14,30; 16,45; 19; 21,15).

SUBTERANUL rulează la Victoria (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45), Griviţa (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30).

PROFESORUL DISTRAT rulează la Republica (orele 8,30; 10,30; 12,45; 14,45; 17; 19,15; 21,30), Capitol (orele 9,15; 11,30; 13,45; 16,45; 18,30; 20,45).

SINBAD MARINARUL rulează la Bucureşti (orele 9; 11,15; 13,30; 16,30; 18,45; 21). Gloria (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30). Melodia (orele 9; 11,15 13,30; 16; 18,30; 21), Tomis (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30).

RĂZBUNĂTORII rulează la Giuleşti (orele 15; 17; 19; 21,45.

CEAPAEV rulează la Lumina (orele 9,15—16 în continuare 18,30; 20,45).

VESELIE LA ACAPULCO rulează la Doina (orele 11,30; 13,45; 16; 18,30; 21).

MARAŞEŞTI... 50 DE ANI — ORIZONT ŞTIINŢIFIC NR. 9 MICII ÎNOTĂTORI — MLAŞTINA TĂCUTĂ — STÎRCUL, PASĂRE REPTILĂ — EFEMERE rulează la Timpuri Noi (orele 9—21 în continuare).

TESTAMENTUL INCAŞULUI rulează la Munca (orele 14; 16,15; 18,30; 20,45).

PROSTĂNACUL rulează la Dacia (orele 8—20,45 în continuare). Miorita (orele 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18,15; 20,45), Floreasca (orele 9; 11,30; 14; 16,15; 18,45; 21).

AMPRENTA rulează la Buzeşti (orele 14; 16,15; 18,30; 20,45)

POVESTEA ŢARULUI SALTAN rulează la Crîngaşi (orele 15,30; 18; 20,30).

UN IDIOT LA PARIS rulează la Bucegi (orele 9—13 în continuare: 16; 18,15; 20,30), Aurora (orele 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,30), Flamura (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30).

SPARTACUS — ambele serii rulează la Unirea (orele 10; 16; 19,30).

CINE CĂLĂREŞTE UN TIGRU? rulează la Flacăra (orele 16,30—20,45 în continuare, ora 14,30 filmul **ANIMALELE**), Volga (orele 9,30—14 în continuare: 16,15; 18,30; 20,45).

AGONIE ŞI EXTAZ rulează la Popular (orele 15; 18; 21).

SUS MÎINILE DOMNILOR POLIŢIŞTI! rulează la Vitan (orele 14,30; —20,30 în continuare).

PASĂREA FHÖNIX rulează la Drumul Sării (orele 15; 17,30; 20).

SURCOUF, TIGRUL CELOR 7 MĂRI rulează la Pacea (orele 11; 15,45; 18; 20,15).

FANTOMAS CONTRA SCOTLAND YARD rulează la Moşilor (orele 14; 16,15; 18,30; 20,45), Progresul (orele 10,30; 15,30; 18,; 20,30)

CĂUTĂTORII DE AUR DIN ARKANSAS rulează la Cosmos (orele 14—20,30 în continuare).

SINGUR PE LUME rulează la Viitorul (orele 14; 16,15; 18,30: 20,45).

JANDARMUL LA NEW YORK rulează la Colentina (orele 14,15; 16,15; 18,15; 20,30).

CUM SĂ FURI UN MILION rulează la Rahova (orele 15,30; 18; 20,30).

FARAONUL rulează la Lira (orele 15; 19).

CINE VOIA S-O UCIDĂ PE JESSIE rulează la Drumul Sării (orele 15; 17,30; 20).

SURCOUF, TIGRUL CELOR 7 MĂRI rulează la Pacea (orele 11; 15,45; 18; 20,15).

17,00 — Fotbal: Selecţionata divizionară a României şi selecţionata Statului Sao Paulo din Brazilia. Transmisiune de la st dionul „Republicii"; 18,45 — I ordinea zilei... În dezbaterea op niei publice: Îmbinarea armoni asă a intereselor personale cu ce generale; 19.15 — Mult e dul şi frumoasă... Emisiune limbă română; 19,45 — Teleju nalul de seară; 20.00 — Film s rial: Ivanhoe; 20,30 — Cabin medical TV: Problemele pube tăţii; 21.00 — Teleglob — misiune de călătorii geografice Columbia; 21.25 — O poves cu cîntec: Telefoileton muzical 21,30 — Studioul mic: „Om treabă" de Romulus Vulpescu 21,55 — De la gramofon magnetofon Emisiune muzic distractivă; 22,25 — De la Gi to la Brîncuşi; 22,45 — Teleju nalul de seară.

de peste hotare

JAPONIA. — Demonstrație la Tokio împotriva războiului dus de S.U.A. în Vietnam

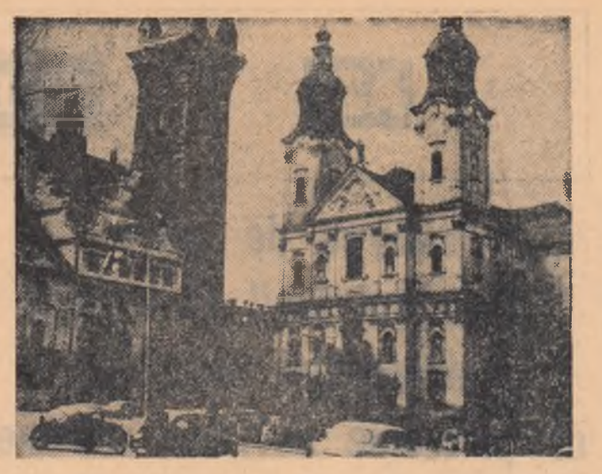

R. S. CEHOSLOVACĂ. — Imagine a Turnului negru din Klatovy

Președintele Adunării Generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, a primit luni după-amiază pe Leopoldo Benites, șeful delegației Ecuadorului. Discuțiile care au avut loc s-au încadrat în seria de consultări în legătură cu unele probleme care stau în fața Adunării, în eforturile menite să asigure desfășurarea într-un ritm normal a lucrărilor acesteia.

Marți, Corneliu Mănescu, împreună cu soția a participat la un dejun oferit în cinstea sa de secretarul general al O.N.U., U. Thant. Au luat parte, de asemenea, membrii delegației române la actuala sesiune, în frunte cu Mircea Malița, adjunct al ministrului afacerilor externe al României. Au mai fost de față secretarul general adjunct al O.N.U., Narasimhan, și reprezentantul permanent al Birmaniei, U Soe Tin.

Dejunul s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, amicală.

Sesiunea O. N. U.

În Comitetul politic al Adunării generale s-a încheiat marți după-amiază dezbaterea punctului intitulat „Problema coreeană".

Trecîndu-se la vot, proiectul de rezoluție care urmărește menținerea actualei situații și care are drept coautori S.U.A. și alte 14 state, în cea mai mare parte membre ale N.A.T.O. și S.E.A.T.O., a întrunit majoritatea.

Contravenind în mod flagrant spiritului O.N.U., votul din Comitetul politic reprezintă o încălcare a dreptului poporului coreean de a-și hotărî soarta potrivit propriei sale voințe.

Adunarea Generală a O.N.U., întrunită în ședință plenară, a adoptat în unanimitate marți după-amiază, la recomandarea Comitetului pentru probleme sociale, culturale și umanitare, proiectul de Declarație cu privire la eliminarea discriminării față de femei.

Înainte de a declara ședința închisă, președintele Adunării Generale, Corneliu Mănescu, a exprimat urări la adresa delegației sovietice cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Președintele celei de-a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, a trimis, cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, o telegramă de felicitare conducătorilor sovietici.

Un mesaj de felicitări, cu același prilej, a fost trimis de secretarul general al O.N.U., U Thant.

În cursul zilei de miercuri, președintele Adunării Generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, a primit în cabinetul său de lucru de la Națiunile Unite pe șeful delegației sovietice V. V. Kuznețov, prim-locțiitor al ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., pe Arthur Goldberg, șeful delegației S.U.A., pe Armand Berard, șeful delegației franceze și pe Ahmed Benhima, reprezentantul permanent al Marocului, președintele grupului țărilor arabe. Discuțiile s-au axat pe linia eforturilor în vederea creării condițiilor menite să înlesnească abordarea într-un mod constructiv a problemelor importante aflate pe ordinea de zi a adunării.

Consultările în problema Orientului Apropiat

● Două proiecte de rezoluție ● Declarațiile regelui Hussein la Washington

La Națiunile Unite au fost date publicității textele a două proiecte de rezoluție în problema Orientului Apropiat, unul propus de India, Mali și Nigeria, iar celălalt aparținînd S.U.A.

Proiectul primelor trei state declară inadmisibilă, în baza Cartei Națiunilor Unite, ocuparea sau dobîndirea de teritorii pe calea cuceririlor militare și cere, în consecință, retragerea forțelor armate izraeliene din toate teritoriile ocupate, ca urmare a recentului conflict. Proiectul proclamă dreptul fiecărui stat de a trăi în pace și deplină securitate, respectarea reciprocă din partea tuturor statelor a suveranității, integrității teritoriale și independenței politice. Se subliniază totodată necesitatea încetării stării de beligeranță și a rezolvării litigiilor prin mijloace pașnice. Proiectul cere soluționarea în condiții echitabile, a problemei refugiaților din Palestina și garantarea libertății de navigație pe căile maritime internaționale. Pentru coordonarea eforturilor în vederea aplicării prevederilor rezoluției, secretarul general al O.N.U. este solicitat să trimită la fața locului un reprezentant special, care urmează să înainteze Consiliului de Securitate un raport în decurs de 30 de zile.

Proiectul de rezoluție prezentat de S.U.A. prevede și el trimiterea unui asemenea reprezentant, fără a specifica însă termenul în care acesta va trebui să-și depună concluziile; raportul urmează să fie înaintat Consiliului de Securitate nu de acest reprezentant, ci de secretarul general al O.N.U. Celelalte prevederi ale acestui proiect de rezoluție sînt în linii generale asemănătoare proiectului prezentat de India, Mali și Nigeria, deși unele formulări sînt mai puțin precizate

● ÎN CADRUL unei conferințe de presă ținute la „National Club Press" din Washington, regele Hussein al Iordaniei, care se află într-o vizită oficială în S.U.A., a declarat că țările arabe sînt gata să prezinte propuneri „noi și pozitive" pentru a se ajunge la o reglementare echitabilă în Orientul Apropiat. El a cerut ca Izraelul să avanseze, de asemenea, propuneri pe care statele arabe să le poată examina. Potrivit agenției France Presse, după ce a precizat că vorbește „în numele tuturor națiunilor arabe", suveranul iordanian a menționat „în prezent dorim să depunem eforturi mai mari pentru a se ajunge la o reglementare pașnică, dreaptă și durabilă, dar așa cum noi ne-am modificat poziția față de o reglementare politică, izraelienii trebuie să revină asupra insistenței lor de a obține negocieri directe". El a constatat existența unor „semne încurajatoare" care ar permite să se considere că există posibilitatea unei ieșiri din impas.

Subliniind că Izraelul trebuie „să devină un vecin acceptabil într-o lume arabă", suveranul iordanian a declarat că pentru aceasta Izraelul trebuie să se consacre rezolvării a trei probleme: înapoierea refugiaților arabi pe pămînturile și în căminele lor; evacuarea teritoriilor ocupate; o reglementare a statutului orașului vechi al Ierusalimului; anexarea acestuia fiind „inacceptabilă și intolerabilă".

● *PREȘEDINTELE Adunării generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, l-a primit marți pe președintele pe luna în curs al Consiliului de Securitate, Mamadou Kante (Mali), care l-a informat în legătură cu ultimele evoluții ale consultărilor în problema Orientului Apropiat.*

Vietnam: Acțiuni inumane ale aviației americane

Un nou bombardament al aviației S.U.A. vine să se adauge la lungul șir de acțiuni inumane împotriva populației civile din R. D. Vietnam: omorîrea a 51 de săteni dintre care 39 copii și rănirea altor 31, adică peste o treime din populația cătunului Tan Tien din provincia Thai Binh, care deși în întregime agricolă, a fost greu încercată anul acesta în urma celor peste cinci sute de raiduri masive. Asupra acestei mici așezări din inima deltei Fluviului Roșu au fost lansate circa 18 bombe explozive și incendiare, precum și un mare număr de rachete. Localitatea e aproape total pustiită de explozii și de incendiul ce a urmat. Familii întregi au fost ucise.

pe scurt

O DELEGAȚIE guvernamentală ungară condusă de ministrul comerțului interior, Istvan Szurdi, a dus tratative în Chile cu ministrul economiei al acestei țări, Edmundo Perez. Au fost discutate posibilitățile dezvoltării relațiilor comerciale dintre cele două țări. Se așteaptă ca în urma convorbirilor să fie încheiat un acord comercial ungaro-chilian.

DUPĂ cum relatează agenția Reuter, cîteva mii de studenți au demonstrat miercuri dimineața în fața reședinței președintelui interimar al Indoneziei, generalul Suharto, în semn de protest împotriva prețurilor foarte ridicate ale produselor alimentare. Din cauza manifestației, circulația a fost întreruptă pe principalele străzi ale Djakartei. Conducătorii demonstranților au declarat că vor înmîna generalului Suharto o rezoluție adoptată de organizația studenților (K.A.M.I.), în care se cere efectuarea unor schimbări în guvernul și parlamentul țării.

ZIARUL belgian „Soir" a făcut cunoscut că Thomas Chombe, fratele fostului premier congolez, Moise Chombe, se află printre mercenarii care au pătruns pe teritoriul provinciei congoleze Katanga, venind din Angola. Ziarul invocă mărturia unui cetățean congolez care l-a văzut pe Thomas Chombe în orașul Kisenge, aflat, timp de cîteva ore, în mîinile mercenarilor.

VIZITA DELEGAȚIEI U.T.C. ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

Delegația U.T.C., condusă de tovarășul Petru Enache, prim secretar al C.C. al U.T.C., care la invitația C.C. al U.T.C.L. se află la Moscova cu prilejul manifestărilor semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a avut o întrevedere cu Serghei Pavlov, prim secretar al C.C. al U.T.C.L.

Delegația a plecat într-o vizită prietenească în R.S.S. Ucraineană.

ȘEFUL grupului de observatori ai O.N.U. în Orientul Apropiat, generalul Odd Bull, a sosit în capitala izraeliană, venind de la Cairo, unde a conferit cu autoritățile R.A.U. în legătură cu unele probleme privind respectarea încetării focului în zona Canalului de Suez, anunță agenția Associated Press. La Tel Aviv, el a avut o convorbire cu ministrul izraelian al apărării, generalul Dayan, pe tema respectării încetării focului în zona Canalului de Suez. Totodată, Odd Bull a expus interlocutorului său, propunerile secretarului general al O.N.U., U Thant, privind întărirea controlului încetării focului în această regiune, prin sporirea numărului observatorilor și a mijloacelor materiale puse la dispoziția lor.

O LOCUITOARE din Fort Worth (Texas), Dora Rollins, care a încetat din viață luna trecută, a lăsat moștenire suma de 400 000 de dolari celor doi ciini și 15 pisici ale sale. Potrivit testamentului, suma va fi folosită pentru hrănirea acestor animale pînă la moartea lor.

Succese republicane în alegerile din S.U.A.

Primele rezultate ale alegerilor locale desfășurate marți în S.U.A. indică o accentuare a deplasării corpului electoral american spre candidații Partidului republican de opoziție.

Republicanul Louis Nunn a fost ales guvernator al statului Kentucky pentru prima oară în ultimii 24 de ani, ceea ce face ca numărul guvernatorilor republicani din cele 50 de state ale S.U.A. să ajungă la 26. Nunn și-a desfășurat campania electorală pe criticarea politicii duse de Administrația Johnson în Vietnam, victoria lui fiind interpretată ca o respingere a acestei politici. În statul Mississippi, postul de guvernator a revenit candidatului democrat segregaționist John Bell Williams, care a învins pe adversarul său, republicanul Rubel, Philips, considerat drept un „segregaționist mai moderat".

Alegerile pentru posturile de primari au marcat o încercare de spargere a barierelor rasiale, pentru prima oară de la perioada ce a urmat războiului civil, în aceste funcții fiind desemnați și reprezentanți ai populației de culoare. Carl Stokes a devenit astfel primul primar negru al orașului Cleveland (Ohio), iar Richard Hatoher a obținut același succes la Gary. Candidatul din orașul Boston, care s-a împotrivit lichidării segregației rasiale în școli, a fost învins.

Potrivit agenției Associated Press, aproape în toate circumscripțiile electorale, chiar dacă nu au obținut victoria, candidații republicani au înregistrat cîștiguri de voturi față de scrutinurile desfășurate în trecut.

DIN VIAȚA TINERETULUI LUMII

„Dezertarea școlară"

„Învățămîntul din Argentina bate în retragere" — acesta a fost semnalul de alarmă tras de influentul ziar LA RAZON pe marginea unei „mese rotunde" organizată la Buenos Aires sub auspiciile „Mișcării pentru apărarea școlii publice". Numeroși vorbitori au folosit acest prilej pentru a examina problema sub diferitele ei aspecte, insistînd asupra condițiilor nesatisfăcătoare de desfășurare a procesului educativ, creșterea numărului analfabeților, lipsa clădirilor școlare adecvate, dificultățile materiale ale cadrelor didactice.

Semnificative în această privință au fost declarațiile făcute de prof. Emilio de Cecco, președintele Confederației profesorilor din Argentina. El a apreciat că „situația școlii publice naționale este deplorabilă" și a subliniat că această stare de lucruri se datorește, în principal, „unor cauze economice care se trasee prin fondurile bugetare insuficiente".

Dar ceea ce preocupă cel mai mult cadrele didactice argentiniene s-a dovedit a fi problema analfabetismului și a numărului redus de elevi care termină școala. S-a arătat astfel că „dezertarea școlară" a atins procentul de 60 la sută, din fiecare 100 de copii care intră pe băncile clasei întîia primare, numai 35 terminînd clasa a 7-a. Pe de altă parte, peste jumătate din elevii de liceu abandonează studiile, numai 5 la sută intrînd în universități. Cît privește numărul analfabeților, acesta a atins cifra de 3 milioane pe lîngă alte milioane de analfabeți parțiali.

Condițiile grele de trai ale cadrelor didactice au fost, la rîndul lor, evocate pe larg, fiind apreciate drept principala cauză a „emigrării profesorilor și învățătorilor spre alte profesiuni sau spre o activitate particulară". În legătură cu aceasta, prof. Jose Dieguez, reprezentînd Uniunea învățătorilor din Argentina, a declarat că în ce privește fondurile bugetare destinate învățămîntului, Argentina ocupă locul al 11-lea în rîndul țărilor latino-americane, acestea scăzînd de la 24,5 la sută în anul 1930 la 12,8 la sută în prezent. În aceeași perioadă, puterea de cumpărare a salariilor primite de corpul didactic s-a redus simțitor, reprezentînd numai 25 la sută din acea existentă în anii 1930.

Dezbaterile „mesei rotunde" de la Buenos Aires, reflectate pe larg de presa argentiniană, au fost interpretate ca un avertisment dat autorităților pentru a se preocupa mai îndeaproape de dificultățile prin care trece școala argentiniană, astfel, încît ea să-și poată aduce din plin contribuția la dezvoltarea țării pe plan economic și politic.

I. RETEGAN

„Progres" și șosele...

În capitala ecuadoriană, Quito, se vorbește de multă vreme de construirea unei șosele pînă la orașul Tulcan situat la frontiera cu Columbia. Această șosea e revendicată ca fiind extrem de necesară de autorități, comercianți, achizitori de produse agricole, locuitorii din Tulcan și așezările învecinate. Dacă o construcție atît de necesară economiei regiunii respective nu intră în faza de realizare aceasta se datorește opoziției administrației „Alianței pentru progres". Faptul poate părea bizar: o organizație al cărui scop declarat este stimularea progresului se opune construirii unei șosele! Și totuși, așa stau lucrurile.

În urmă cu vreo șase luni o companie ecuadoriană a obținut de la autoritățile din Quito concesionarea lucrărilor de construire a șoselei Quito-Tulcan. La două săptămîni după oficializarea acestui contract Banca Internațională de reconstrucție și dezvoltare (New York) a declarat nulă respectiva adjudecare sub pretextul că ea... contravine obiectivelor „Alianței pentru progres". Banca a reamintit autorităților ecuadoriene că potrivit stipulațiunilor „protocoalelor operative" ale „Alianței pentru progres" orice construcție de șosele nu se poate face decît cu creditele Băncii internaționale de reconstrucție și dezvoltare, ale Băncii inter-americane de dezvoltare sau ale Agenției interamericane pentru construcții, plasate toate sub controlul marii finanțe nord-americane. Este categoric interzisă construirea de șosele cu alte resurse în țările „beneficiare" ale faimoasei „Alianțe pentru progres". Or, cele trei instituții de finanțare amintite, care au promis în urmă cu doi ani să aloce 39 milioane dolari Ecuadorului pentru construirea de șosele, n-au vărsat pînă acum nici măcar un cent. Triumviratul bancar, care și-a asigurat pe cinci decenii controlul asupra construcțiilor rutiere ecuadoriene, nu înțelege să sprijine construirea de șosele decît în măsura în care acestea ar folosi nemijlocit și foarte profitabil monopolurilor nord-americane. Minele de cupru din Bazauho unde sînt concentrate principalele interese nord-americane (mai precis ale lui Anaconda Minning Cooper Company) sînt deservite de cea mai bună autostradă ecuadoriană., principala construcție în cadrul faimoasei „Alianțe", efectuată extrem de operativ în 1964. Cît privește șoseaua Quito-Tulcan ea nu interesează cîtuși de puțin monopolurile nord-americane, acestea neavînd concesiuni în raza respectivei regiuni.

Oricum, din această mică istorie se degajă esența celebrei și mult trîmbițatei „Alianțe pentru progres". Progresul se referă la afacerile lui „Anaconda Company"; cît despre ecuadorieni, acestora, organizatorii din Washington ai „Alianței pentru progres" înțeleg să le rezerve asemenea binefaceri ale „progresului" cum sînt călătoriile pe drumuri tăiate pe vremea conchistadorilor.

E. B.

Sărbătoarea națională a Cambodgiei

Poporul Cambodgiei sărbătorește astăzi ziua independenței sale naționale. Rezultat al luptei îndelungate împotriva dominației coloniale, la 9 noiembrie 1953 Cambodgia a fost proclamată independentă. În anul următor conferința de la Geneva cu privire la restabilirea păcii în Indochina a consfințit această cucerire, garantînd independența și suveranitatea noului stat.

Anii care au trecut după obținerea independenței au fost marcați printr-o serie de rezultate pozitive pe drumul lichidării moștenirii coloniale. Încă din primii ani, statul cambodgian și-a îndreptat atenția asupra dezvoltării economiei. Pe teritoriul țării au apărut întreprinderi industriale, se dezvoltă agricultura. Succese au fost obținute și în domeniul culturii, al învățămîntului.

Poporul român urmărește cu interes și simpatie eforturile poporului cambodgian consacrate propășirii patriei sale. Între Republica Socialistă România și Cambodgia s-au statornicit relații de colaborare în numeroase domenii, relații care cunosc o continuă dezvoltare.

Cu prilejul sărbătorii naționale a Cambodgiei, poporul și tineretul nostru transmit poporului și tineretului cambodgian urări de prosperitate și pace.

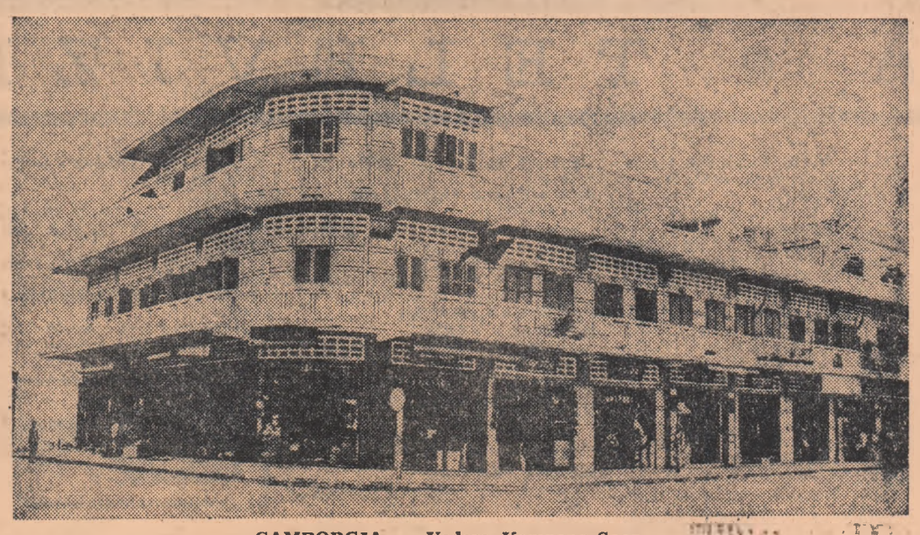

CAMBODGIA. — Vedere Kompong Spen

Note de drum

Romanță la Warnemünde

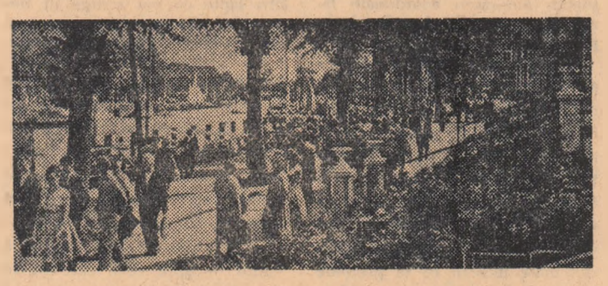

Puține sînt poate așezările omenești care să se anunțe, de departe, cu atîta fidelitate călătorului prin onomastica lor cum e această stațiune balneară ieșită într-un colț la Marea Baltică. Așezarea te învăluie poate prin toamna devenită aici insidioasă, răvășindu-ți lumea ta de amintiri, cu iubiri nepotolite, poate prin solitudinea care ți se impune prin inefabila ei alcătuire — o lume de urbanism fondată nu după abstractele formule de rezistență a materialelor ci după capriciul jocului cu cuburi ale copilăriei și cu patina — da, cu patina clădirilor, a teraselor alcătuite numai pentru doi — ei și ea, a interioarelor parcă de epoca reveriei vieneze, sau poate prin plaja care se-nchide melancolică grăbită sub unghiul soarelui culcat pe linia orizontului puțin după ora siestei. Și cu promenada ei, atît de puțin obișnuită în altă așezare a acestor pămînturi.

Am întrebat — nu cu curiozitate de reporter — pe prietenii mei — ce înseamnă în limba lor Warnemünde, poezia acestor locuri. S-au căutat cu întrebări în priviri și nu mi-am putut strica alcătuirea de mingiios lied care rima melopeic cu mișcarea potolită de vîrstă a mării. Was ist das, Warnemünde? au repetat ei întrebarea, lăsînd-o la rîndul lor, visători, suspendată.

V-ați gîndit vreodată cui datorează marinarii mersul lor legănat? Ați fi tentat să-mi serviți o butadă: marinarii parodiază albatrosul constrîns să meargă caraghios pe coverta corăbiei. Și de atunci se amuză. Copilăria m-a făcut să cred că grava legănare a marinarilor se datorează unui vechi vals al navigatorilor rivnind tihna degustării vechiului vin, la tanti Paula. „Nicăieri nu e mai bine / nicăieri nu e c-acasă / cum e la tanti Paula"! La Warnemünde restaurantul cu numele vechiului vals marinăresc ne-a atras printr-o conversație tăcută.

Orchestra Bert Mebes învăluie localul cu poezia duloasă a unui vechi tango: „Tu nu ești singură..." În altă parte ai fi tentat să te amuzi. Aici gestul ți-ar fi cinic. Orchestra e o familie. Tatăl își întinde urechea pe rezonatorul viorii, ginerele opulent de viața sedentară dusă, își umflă obrajii — semn al generației care vine? — în mușticul de argint al saxofonului. Cumătrul șefului de orchestră, un om căruia anii i-au luat haini capului, podoaba, bate tobele după note. Dar fata? Orchestra tace. Membrii ei privesc hieratici undeva în tavan. Schimbă apoi o privire numai de ei înțeleasă. Cumătrul răpăie la tobe, celălalt anunță fără inflexiuni, ca și chelnerul recomandîndu-ți distant, cotlet, următoarea melodie. Dar fata? Ringul se populează grăbit. Mai mulți, oameni în vîrstă. Fata se strecoară prin mulțime. N-ai zice că-i frumoasă. Cîntă ultimul șlagăr: „Sînt un liber vagabond". Un bătrîn, altfel tare așezat, avînd în privirile triste, stinse două războaie, își scutură în ritmul tobelor, umerii căzuți sub povara anilor. Dansează. Dar fata? Cîntă și cochetează profesional cu cineva din ring. Cu omul în vîrstă? Cu cine altcineva. Pauză. Cumătrul baterist își face vînt, cu notele pentru două tube și o tobă. În altă parte ai fi tentat să te amuzi. Aici însă... Bătrînul e din nou la masă. Soarbe cu tabiet din pahar. Dansul următor trebuie onorat. E în gestul lui nu o recrudescență a tinereții, ci măsura compensatorie pentru tinerii care n-au mai venit. Și dansul începe din nou. Și bătrînul pășește legănat pe ritmul vechi, de demult, al valsului marinăresc.

Faleza e aici drumul lung de la un capăt unde poți căpăta la un preț onest o felie roșie de pepene la celălalt unde pe un preț triplu poți gusta binefacerile mării adunate într-o coadă de pește rumenit. De o parte însoțești micile barcaje pescărești dormitînd aici și pe partea cealaltă căsuțele cu terase pentru el și ea. Plouă. Obișnuit ca ceaiul de la cinci după amiază. Umbrelele, în culori sobre, se ridică. Și promenada continuă. Mai multe umbrele la un loc, o pereche de umbrele, o singură umbrelă... După gust, după gînd, după poftă. E un du-te vino de umbrele. Ploaia continuă. O umbrelă de culoarea mării se apleacă spre o alta de culoarea purității. O umbrelă galbenă se agită spre ele. Și umbrelele trec. Mai ales în grupuri, legănate, alene de reumatism, de vîrste. Și ploaia continuă. Was ist das Warnemünde? — aș fi vrut să întreb. Romanța unei vîrste, îmi răspunde cupola care-mi ascunde cerul.

VARTAN ARACHELIAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii". Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Telefon 17.60.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii".